

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DASZYNA NA LATA 2016 - 2021

GMINA DASZYNA

SPIS TREŚCI

1. ZASIĘG CZASOWY I TERYTORIALNY DOKUMENTU	3
2. ANALIZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY Z ELEMENTAMI PROGNOZY	6
3. PROBLEMY INFRASTRUKTURALNE, GOSPODARCZE I SPOŁECZNE GMINY DASZYNA	43
4. WYZNACZENIE ZADAŃ WPŁYWAJĄCYCH NA OGRANICZENIE PROBLEMÓW SPOŁECZNO- GOSPODRCZYCH GMINY DASZYNA	50
5. PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA REZULTATY WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	61
6. ANALIZA ZDOLNOŚCI FINANSOWEJ GMINY DO WDROŻENIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO I JEGO SPÓJNOŚĆ Z WIELOLETNIĄ PROGNOZĄ FINANSOWĄ	74
7. SPÓJNOŚĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI REGIONU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU ORAZ INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM LOKALNYMI	76
8. PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI W LATACH 2016 – 2021	81
9. PLAN WDRAŻANIA DZIAŁAŃ OBJĘTYCH PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO.	89
10. OPIS SPOSOBÓW I PLAN MONITOROWANIA DZIAŁAŃ OBJĘTYCH PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.	91

1. ZASIĘG CZASOWY I TERYTORIALNY DOKUMENTU

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2016-2021 stanowi dokument strategiczny i planistyczny dla gminy, w którym wytyczone zostały główne kierunki podejmowanych przez władze gminy działań, zmierzających do osiągnięcia przez Gminę zrównoważonego rozwoju. Dokument wskazuje niezbędne do podjęcia działania w obszarze społecznym i gospodarczym, w tym infrastrukturalnym.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2016-2021 stanowi aktualizację i kontynuację Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2008-2013 i realizuje ten sam cel nadrzędny tj. „Podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Gminy oraz tworzenie warunków dla stabilnego i dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego” oraz cele strategiczne:

- I. Rozwój infrastruktury technicznej.
- II. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych przy wykorzystaniu walorów położenia oraz mobilizacji kapitału lokalnego.
- III. Wykorzystanie czystego i atrakcyjnego środowiska naturalnego oraz lokalizacji w paśmie Łódź – Gdańsk dla rozwoju gospodarczego Gminy.
- IV. Działania na rzecz restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa.
- V. Poprawa Ładu przestrzennego, funkcjonalności oraz stopnia zintegrowania wewnętrznego i zewnętrznego Gminy.
- VI. Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców Gminy.
- VII. Poprawa warunków życia mieszkańców.
- VIII. Tworzenie pozytywnego wizerunku Gminy oraz jej władz oraz budowanie integracji i samoidentyfikacji Gminy.

Dzięki kontynuacji działań podejmowanych w oparciu o wyznaczone wiele lat temu cele, możliwa jest realizacja spójnej wizji rozwoju Gminy, opartej na solidnych podstawach merytorycznych.

W związku z dynamicznym rozwojem regionu, w którym zlokalizowana jest Gmina Daszyna oraz zdiagnozowanymi w ostatnich latach problemami, ramach niniejszego opracowania, sformułowano dodatkowe cele strategiczne:

- IX. Wzrost konkurencyjności Gminy w regionie i województwie.
- X. Promocja Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, dogodnego do życia i pracy.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2016-2021 przygotowany został min w celu efektywnego wykorzystania funduszy pochodzących z Unii Europejskiej w perspektywie 2014-2020, w tym w ramach PROW oraz RPO WŁ, a także Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i innych. W związku z powyższym opracowany został przy uwzględnieniu obowiązujących na dzień sporządzenia aktów prawnych i wytycznych w tym zakresie.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2016-2021 powstał przy ścisłej współpracy autora opracowania oraz pracowników i mieszkańców Gminy Daszyna. Wykorzystane w nim zostały dane statystyczne i inne materiały przekazane przez Urząd Gminy w Daszynie, w tym informacje pochodzące z Powiatowego Urzędu Pracy w Łęczycy, Urzędu Statystycznego i innych wyspecjalizowanych jednostek.

W aktualnie opracowanym dokumencie wykorzystano zapisy z Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2008-2013 oraz innych dokumentów będących w dyspozycji Gminy Daszyna.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna na lata 2016-2021 pozostaje w zgodzie z dokumentami strategicznymi oraz polityką na szczeblu rządowym, wojewódzkim i lokalnym, w tym min:

- Polityką Spójności 2014-2020
- Strategią Rozwoju Kraju 2020
- Polityką Energetyczną Polski do 2030 roku
- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020
- Regionalną Strategią Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”
- Programem Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012
- Planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Daszyna

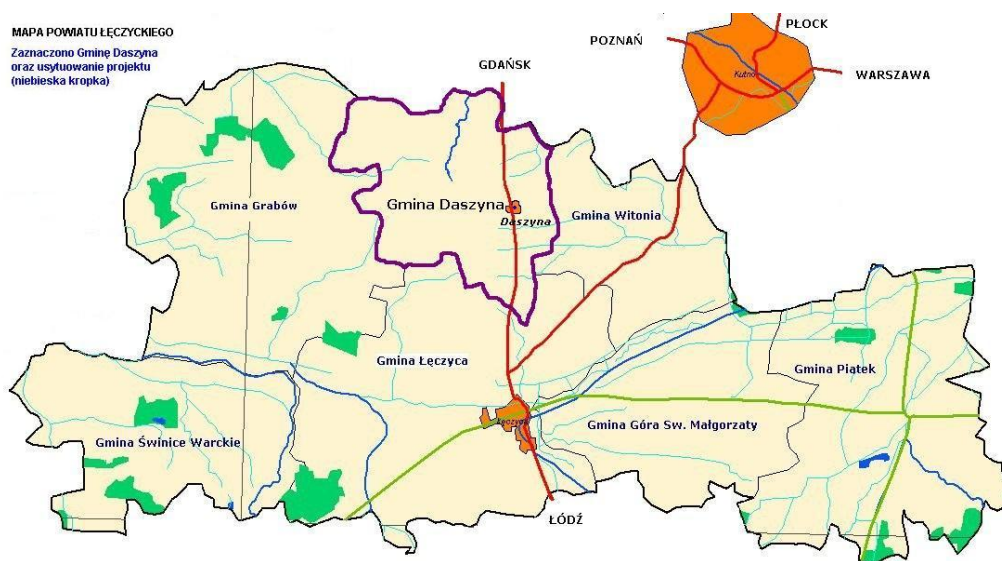
2.1 Zasięg terytorialny.

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany został dla terenu Gminy Daszyna. Gmina Daszyna zlokalizowana jest na terenie Powiatu Łęczyckiego w województwie łódzkim.

Lokalizacja województwa łódzkiego na tle Polski

Mapa Gminy Daszyna na tle powiatu łęczyckiego.

Zgodnie z ogólnie obowiązującą definicją Gmina Daszyna stanowi obszar wiejski.

1.2 Zasięg czasowy.

Zadania objęte Planem odnoszą się do perspektywy czasowej - 2016 – 2021r. Okres obowiązywania Planu pokrywa się w części z perspektywą finansową wykorzystania środków unijnych 2014-2020, co stanowi element

kluczowy głównie w odniesieniu do realizacji działań inwestycyjnych, ale również w zakresie inwestowania w kapitał ludzki oraz w promocję Gminy.

3. ANALIZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY Z ELEMENTAMI PROGNOZY

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Gmina Daszyna jest to **gmina wiejska**, leżąca w północnej części powiatu łęczyckiego, na obszarze Wysoczyzny Kutnowskiej. Zajmuje powierzchnię **81,03 km²**.

Wyszczególnienie	ha	%
Powierzchnia geodezyjna	8103	100%
-użytki rolne	7427	91,70
w tym:		88,10
• grunty orne,	7140	1,90
• sady,	157	1,40
• łąki,	115	1,40
• pastwiska,	115	1,9
-grunty pod lasami i zadrzewieniami	158	1,90
Pozostałe	676	8,30

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Gmina Daszyna stanowi 10,47% powierzchni powiatu łęczyckiego. Podzielona jest na 20 sołectw, w skład których wchodzi 34 wsie. Sołectwa przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Lp.	Nazwa sołectwa	Wieś przypisana do sołectwa
1	Daszyna	Walew
2	Łubno	Opiesin
3	Koryta	
4	Mazew	
5	Gąsiorów	Miroszewice
6	Rzędków	Ogrodzona
7	Mazew Kolonia	Zieleniew
8	Stary Sławoszew	Walewek
9	Upale	
10	Jabłonia	Karkoszki
11	Stara Żelazna	

12	Siedlew	Skrzynki, Goszczywno
13	Krężelewice	
14	Drzykozy	Zagróbki, Żabokrzeki
15	Nowa Żelazna	
16	Jarochówek	Lipówka
17	Nowy Sławoszew	
18	Jarochów	
19	Osędownice	Janice
20	Jacków	

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Gmina Daszyna położona jest w centralnej części Polski, w odległości około 20 km na północny zachód w linii prostej od Piątku – geometrycznego środka Polski.

Lokalizację Gminy wyznaczają współrzędne geograficzne:

- 19° 03' - 19° 14' – długości wschodniej
- 52° 06' - 52° 13' – szerokości północnej

Gmina wiejska Daszyna położona jest w północnej części województwa łódzkiego w powiecie łęczyckim. Gmina sąsiaduje:

- od wschodu z gminą Witonia;
- od południa z gminą Łęczyca;
- od zachodu z gminą Grabów;
- od północy z gminą Krośniewice w powiecie kutnowskim.

Gmina Daszyna leży przy trasie nr 91 (1), biegnącej z południa na północ (Cieszyn – Katowice – Łódź – Łęczyca – Daszyna – Włocławek – Toruń, a dalej Gdańsk). Trasa ta w odległych o 11 km Krośniewicach krzyżuje się z drogą nr 2 (Terespol – Warszawa – Kutno – Krośniewice – Poznań – Świecko).

Łącznie w gminie Daszyna jest 33,5 km dróg powiatowych i wszystkie one posiadają nawierzchnię twardą ulepszoną. Natomiast drogi gminne: nr 2, nr 12, nr 16, nr 19, nr 32, nr 33, nr 34. Łączna ich długość na terenie gminy wynosi 92,3 km, w tym z nawierzchnią bitumiczną 62,5 km a z nawierzchnią gruntową 27,1 km.

Stolicą gminy jest Daszyna, która leży na stoku morenowym, osiągającym wysokość 167 m n. p.m. Wieś rozciąga się po obydwu stronach drogi krajowej nr 91, po jej wschodniej i zachodniej stronie. W jej centrum położony jest dwór i zabudowania folwarczne, urzędy, a dalej w kierunku Osędownic, gospodarstwa rolnicze oraz osiedle domków jednorodzinnych. Po stronie zachodniej zlokalizowany jest zespół szkół i

zabudowania wiejskie, rozciągnięte wzdłuż drogi lokalnej, prowadzącej do Sławoszewa.

Gmina Daszyna znajduje się w klimacie Polski Środkowej – typ klimatu Wielkich Dolin (wg Romera) z roczną sumą opadów przeciętnie ok. 500 mm i w przeważającym wiatrem z kierunku zachodniego. Charakterystyka klimatyczna obszaru (źródło: Narodowy Atlas Polski)

- temperatura powietrza – styczeń -1,6 °C; lipiec +17,8 °C

- 41 dni słonecznych; 199 dni pochmurnych; 124 dni z dużym zachmurzeniem; 40 dni ze śniegiem;

- średnia względna wilgotność powietrza – 80%.

Na 31.12.2015r. roku gmina liczyła 4 074 mieszkańców, w tym 2106 kobiet i 1968 mężczyzn.

Tabela 1. Wielkość populacji w gminie Daszyna

Rok	Liczba ludności	urodzenia	zgony	kobiety	mężczyźni
2003	4412	35	57	2211	2213
2004	4410	37	62	2213	2197
2005	4403	43	42	2220	2183
2006	4383	51	58	2210	2173
2007	4338	34	53	2201	2137
2008	4302	53	65	2190	2112
2009	4262	41	60	2171	2091
2010	4231	30	54	2159	2072
2011	4198	38	56	2153	2045
2012	4166	34	52	2134	2032
2013	4117	32	61	2118	1999
2014	4092	38	44	2107	1985
2015	4074	55	56	2106	1968
2016 prognoza	4035	33	50	2078	1957
2017 prognoza	4007	37	47	2064	1943
2018 prognoza	3979	32	53	2049	1930

2019 prognoza	3951	38	58	2035	1916
2020 prognoza	3923	34	45	2021	1902
2021 prognoza	3918	32	43	2019	1899
Razem	x	707	1008	x	X

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Analiza powyższego zestawienia pozwala zauważyć, że od 2003 roku systematycznie zmniejsza się liczba mieszkańców gminy. Powodem zdaje się być ujemny przyrost naturalny i nasilająca się migracja.

Tabela 2. Struktura wiekowa w gminie Daszyna na 31.12.2015r.

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	61	62	123
3	13	21	34
4-5	30	38	68
6	21	21	42
7	31	22	53
8-12	88	109	197
13-15	60	65	125
16-17	39	36	75
18	22	27	49
19-65	1349	0	1349
19-60	0	1126	1126
> 65	254	0	254
> 60	0	579	579
ogółem	1968	2106	4074

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Dokonując analizy powyższej tabeli, można sformułować wniosek, iż znaczną przewagę wśród zamieszkałej ludności ma grupa osób w wieku poprodukcyjnym, w opozycji do czego jest stosunkowo niska liczba dzieci.

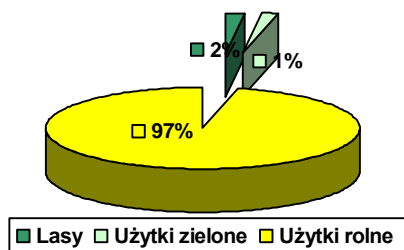
2.2 Środowisko naturalne

Położenie Gminy Daszyna w układzie geologiczno-geograficznym można zdefiniować w ramach dwu graniczących ze sobą części - zachodnia część gminy należy do Niziny Południowowielkopolskiej – mezoregion Wysoczyzna Kłodawska, natomiast wschodnia część należy do Niziny Środkowo-mazowieckiej - mezoregion Równina Kutnowska. Tereny te kształtowały się w okresie przedostatniego zlodowacenia.

Ukształtowanie terenu gminy jest dosyć zróżnicowane - część Równiny Kutnowskiej charakteryzuje się występowaniem moren ukształtowanych podczas cofania się lodowca, dochodzących do wysokości 140-160 m; właściwie brak jest tu zalesień; płyną tutaj rzeki Miłonka i Rgilewka; w części Wysoczyzny Kłodawskiej teren jest właściwie płaski, bez naturalnych zbiorników wodnych; występują tu zalesienia.

Obszar gminy Daszyna lokalizowany jest w obrębie Wału Środkowopolskiego, szczególnie Wału Kujawskiego i Kutnowskiego. Pierwszy z nich składa się głównie z wapieni i margli, a miejscami z mułowców, wapieni i piaskowców dolomitycznych i charakteryzuje się występowaniem licznych siodła i obniżenia. Drugi z nich budują utwory jurajskie z osadami wapienno – marglistymi; nad nimi lokalizują się utwory czwartorzędowe - czynnik glebotwórczy; powyżej znajduje się glina zwałowa z domieszką żwirów i piasków. Budowę Wału Kutnowskiego dopełniają piaski różnoziarniste ze żwirem. Powyższa charakterystyka wskazuje na brak na obszarze Gminy Daszyna surowców naturalnych w ilości mogącej być strategiczną dla Gminy. Natomiast występują tu złoża kruszywa naturalnego pochodzącego z III i IV rzędu (szacowane zasoby ponad 300 tys. ton). Na dzień opracowania Planu złoża te są w większości eksploatowane.

Gmina Daszyna jest typową gminą rolniczą, w której użytki rolne stanowią 7 421 ha. Ma niski procent zalesienia, lasy zajmują 159 ha, a trwałe użytki zielone – 115 ha.

Rys. Wykorzystanie gruntów w gminie Daszyna

Na obszarze gminy Daszyna występują dobre warunki glebowe dla prowadzenia upraw. Występujące tutaj gleby stanowią utwory czwartorzędowe. W ich pokrywie

przeważają materiały nanoszone podczas następujących po sobie stadiałów: glina zwałowa, utwory żwirowo – piaszczyste, mułki i ropy.

Ponad 70% powierzchni użytków rolnych zajmują gleby zaliczane do II i III klasy bonitacyjnej co pozwala na uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. Znaczącym ograniczeniem produkcji rolnej jest jednak stosunkowo niska ilość rocznych opadów.

Klasa bonitacji	Powierzchnia (ha)
kl. I	-
kl. II	572
kl. IIIa	2850
kl. IIIb	1630
kl. IVa	1039
kl. IVb	437
kl. V	580
kl. VI	163
kl. VIz	26

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Jedyną formą własności gospodarstw rolnych jest własność prywatna. Dominują gospodarstwa małe i średnie od 1 do 15 ha. Struktura własności gruntów w gminie Daszyna jest zróżnicowana. Gmina dysponuje gruntami o powierzchni 52,0017 ha.

Stan zanieczyszczenia gruntów na terenie Gminy Daszyna jest trudny do zdiagnozowania, głównie z powodu braku badań gleb z tego terenu. Z czynników zewnętrznych, wpływ na zanieczyszczenie i degradację gleb na terenie Gminy Daszyna ma przebiegająca przez teren gminy droga krajowa nr 91. Mimo, że od czasu oddania do użytkowania autostrady A1, ruch na drodze krajowej nr 91 znacznie się zmniejszył, do gleby w pasie o szerokości ok. 50 m od krawędzi jezdni, nadal dostają się szkodliwe związki ołowiu, kadmu czy tlenki azotu. Ponadto grunty w pobliżu szlaków komunikacyjnych charakteryzują się dość silnym zasoleniem, będącym efektem zimowego utrzymania dróg. Powyższe powoduje zmianę odczynu gleb, a w konsekwencji negatywnie wpływa na jej stan mikrofauny i mikroflory.

Niski procent zalesienia obszaru Gminy Daszyna – ok. 2% jest wynikiem agresywnej działalności człowieka, stąd konieczność wyznaczania dodatkowych terenów celem zalesienia. Na obszarze gminy zidentyfikowano następujące zagrożenia dla zasobów leśnych:

- naturalne tzw. abiotyczne – niski poziom wód gruntowych, niska średnia suma opadów atmosferycznych, silny wiatr, opady śniegu

- naturalne tzw. biotyczne – owady szkodniki, choroby
- czynnik ludzki tzw. antropogeniczny – zanieczyszczenie środowiska (woda, powietrze, odpady); pożary, nieracjonalna gospodarka leśna.

Zgodnie z zarządzeniem nr 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 11.05.1999r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, nadzór nad gospodarką leśną winien być prowadzony w kierunku zrównoważonego rozwoju lasów, opartego na podstawach ekologicznych, w harmonii z wymogami ochrony przyrody i środowiska życia człowieka.

W związku z bardzo niskim procentem zalesienia obszaru Gminy Daszyna, zalecane jest pilne podjęcie działań zmierzających do zmiany tego stanu rzeczy, w tym min poprzez dolesienia oraz zalesienia gruntów porolnych o najniższej klasie.

Gmina Daszyna należy do zlewni rzeki Bzury. Powierzchnia dorzecza wynosi 7787 km², a całkowita długość 166 km. Hydrograficznie Gmina Daszyna składa się z dwu części. W kierunku zachodnim od miejscowości Daszyna, w odległości ok., 3 km, na linii Koryta-Sławoszew-Miroszewice-Mazew, biegnie linia działu wodnego I rzędu dorzeczy Wisły i Odry. W ramach dopływów Warty w dorzeczu Odry – rzeczka Rgilewka i Holbica; w ramach dopływów Bzury w dorzeczu Wisły – rzeczka Miłonka.

Wody powierzchniowe na terenie gminy rzadko stanowią naturalne zbiorniki, istniejące stawy, sadzawki czy zbiorniki polne są najczęściej wytworem pracy ludzkiej. Sieć rzeczna na tym obszarze powstała w końcowej fazie zlodowacenia i powiązana jest z siecią w Niece Łęczyckiej. Sieć rzeczna stanowią nieduże rzeczki będące dopływami większych rzek, a uzupełniają otwarte rowy melioracyjne.

Na zanieczyszczenia wód powierzchniowych mają głównie wpływ wody opadowe oraz spływy pochodzące ze środowiska gruntowego. Największy wpływ na degradację wód powierzchniowych ma nieregulowana gospodarka ściekami – głównie gromadzenie ścieków bytowych w nieuszczelnionych zbiornikach przydomowych tzw. szambach.

Na rzekach gminy Daszyna brak jest punktów obserwacyjnych osadów rzecznych, stąd nie ma możliwości określenia jakości płynących wód i ich zanieczyszczenia np. metalami ciężkimi.

Za gospodarkę wodną na terenie gminy Daszyna odpowiada Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu – Inspektorat Sieradz z siedzibą w Skęczniewie.

Według podziału kraju na Główne Zbiorniki Wód Podziemnych z 1990r. północno-wschodnia część terenu gminy leży na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 226 (Krośniewice – Kutno). Jest to zbiornik górnourajski o charakterze szczelinowo – krasowym, o całkowitej powierzchni 2 085 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 350 tyś m³ na dobę, o średniej głębokości ujęć ok. 200 m. Gmina pobiera wodę za pośrednictwem 6 studni usytuowanych w

miejsowościach Mazew, Koryta i Daszyna, które stanowią podstawowe źródło zaspokojenia potrzeb gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę. Przeprowadzone w 2002 r. badanie jakości wód podziemnych zaklasyfikowało wody z ujęcia w Mazewie, do wód średniej jakości (kl. II).

Na zanieczyszczenia wód podziemnych mają głównie wpływ ścieki surowe lub niedostatecznie oczyszczone wprowadzane do gleby i wody, „dzikie” wysypiska śmieci, przecieki z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych -„szamb” oraz ich niezgodne z prawem opróżnianie, cementarze zwłok zwierzęcych, intensywne nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin, rolnicze wykorzystywanie ścieków.

Źródło: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Daszyna” 2000r. oraz „Informacja o stanie środowiska w Powiecie Łęczyckim” 2001r.

Szata roślinna gminy Daszyna, powstała po ustąpieniu lodowca, ostatecznie ukształtowana została w wyniku działalności klimatu, wody, ukształtowania terenu oraz działalności człowieka. Ta ostatnia doprowadziła do znacznego ograniczenia arealu lasów na tym terenie. Przy tak niskiej lesistości szczególną ochroną należy otoczyć zadrzewienia przydrożne i śródpolne oraz występujące na terenie gminy parki podworskie. Niewielkie zadrzewienia i zarośla śródpolne stanowią uzupełnienie szaty roślinnej. W ich skład wchodzi najczęściej tarniny, dzikie róże, jeżyny, głogi, dziki bez itp. Pola, łąki i nieużytki porośnięte są gatunkami roślin synantropijnych, w tym gatunkami pospolitymi typu komosa biała, rdest ptasi, przetacznik i inne.

Na obszarze Gminy Daszyna można wyszczególnić następujące zbiorowiska roślinne, często przenikające się wzajemnie:

- bory sosnowe i mieszane (piaski i wydmy)
- lasy liściaste z przeważającymi gatunkami dębów, grabów i lip (równiny, podłoże gliniaste i piaski gliniaste)
- dąbrowy z wielogatunkowym runem leśnym (morena kutnowska, podłoże żwirowe)
- lasy olszowe z przeważającymi gatunkami jesionu, czeremchy, topoli, wiązu, dębu (doliny rzek, obszary zalewowe)

Część w/w zbiorowisk uległa przekształceniom w wyniku wtórnych nasadzeń np. sosny.

Nieco odmienna szata roślinna występuje w parkach podworskich na terenie Gminy, będąca efektem działalności człowieka i stanowiąca cenny element tutejszego krajobrazu. Wśród wielu gatunków można odnaleźć min. dąb szypułkowy, kasztanowiec, jesion wyniosły, iglicznie trójcierniową, wiąz szypułkowy czy jodłę.

Zachowane obiekty dworskie wraz z otaczającym je starodrzewiem w postaci często słabo zachowanych parków dworskich, stanowią dziedzictwo kulturowe wymagające szczególnej troski ze strony władz gminy.

Występująca na obszarze gminy fauna jest charakterystyczna dla obszaru Wielkich Nizin. Bardzo liczną grupę stanowią ssaki. Stosunkowo często występują jeże, piżmaki oraz gryzonie: myszy polne, norniki zwyczajne, norniki bure. Drapieżniki reprezentowane są przez lisy, kuny domowe, tchórze i łasice. Na otwartych przestrzeniach występują zające. Spośród płazów najczęstszymi są: żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara, i zielona, rzekotka, traszka zwyczajna, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec. W zagajnikach, zadrzewieniach, na polach schronienie znajdują liczne gatunki ptaków. W otwartym terenie są to bażanty, kuropatwy, krogulce, jastrzębie i myszołowy; w siedliskach ludzkich bądź w ich bezpośrednim sąsiedztwie gatunki synantropijne takie jak: jaskółka dymówka, kopciuszek, sierpówka, dzierlatka, wróbel domowy, mazurek, kawka, gawron, sroka, szpak, bocian biały. Najliczniejszym i najbardziej zróżnicowanym elementem fauny na terenie gminy są owady i bezkręgowce, występujące najliczniej w okolicach zbiorników wodnych, pól i rowów melioracyjnych – wiele gatunków chrząszczy, motyli, muchówek, komarów i ważek.

Na terenie Gminy Daszyna zlokalizowane są łowiska, podzielone pomiędzy trzy koła łowieckie.

2.3 Ochrona środowiska

Środowisko naturalne jest jednym z kluczowych elementów funkcjonowania człowieka, który korzystając z jego dobrodziejstw, stwarza jednocześnie dla niego zagrożenie. Drugi rodzaj zagrożeń dla środowiska to zagrożenia naturalne. Rodzaj i intensywność występowania zagrożeń uzależniona jest zarówno od specyfiki geograficznej obszaru jak i jego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Na terenie Gminy Daszyna zdefiniowano zagrożenia naturalne mogące wystąpić z następujących przyczyn:

- niskiego udziału powierzchni zalesień w całkowitej powierzchni gminy
- niskiej sumy rocznych opadów, powodującej nadmierne osuszanie gleb oraz niski poziom wód gruntowych
- nieuregulowanej gospodarki wodnej
- gwałtowne zjawiska atmosferyczne – nadmierne wyładowania atmosferyczne, wichury spowodowane ocieplaniem się klimatu

Występujące na obszarze gminy zagrożenia cywilizacyjne, związane są bezpośrednio z działalnością człowieka zarówno tą bytową jak gospodarczą, powiązaną min z eksploatacją i przetwarzaniem zasobów naturalnych. Wśród podstawowych zagrożeń antropogenicznych należy wymienić:

- w części nieuregulowaną gospodarkę wodno-ściekową, w tym brak kompleksowej kanalizacji sieciowej, odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych, często nieuszczelnionych; brak kompleksowego współistnienia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej; część oczyszczalni ścieków wyposażona w przestarzałe, nieefektywne urządzenia i technologie

- wysokie stężenia zanieczyszczeń i emisja gazów cieplarnianych, szczególnie z indywidualnych gospodarstw domowych, zakładów produkcyjno-usługowych – niskie emitory; wyposażonych w paleniska opalane paliwem stałym – węglem, miałem

- system komunikacyjny, szczególnie transport drogowy prywatny osobowy i ciężarowy, poprzez emisję spalin (CO₂; NO_x; węglowodory, metale ciężkie) i hałasu oraz zapylenie, głównie wzdłuż drogi krajowej nr 91, ale również dróg regionalnych i lokalnych o wzmożonym natężeniu ruchu; również negatywny wpływ na gleby położone w pasach drogowych oraz na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów zlokalizowanych w bezpośredniej bliskości szlaków komunikacyjnych

- rolnictwo jako źródło zanieczyszczenia głównie dla wód powierzchniowych i podziemnych poprzez niewłaściwe stosowanie nawozów mineralnych oraz jako źródło odpadów niebezpiecznych z tytułu korzystania ze środków ochrony roślin a także jako źródło emisji odorów

- przemysł – w zależności od gałęzi przemysłu i jego specyfiki jego negatywne oddziaływanie na środowisko może mieć charakter wszechstronny tj. zarówno jako źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, jak i wody czy powierzchni ziemi jako źródło odpadów; na obszarze gminy Daszyna nie występują duże zakłady przemysłowe, a negatywny wpływ przemysłu na obszar gminy można jedynie odnieść do zanieczyszczenia powietrza poprzez emisję zanieczyszczeń z zakładów zlokalizowanych na terenie sąsiednich gmin

Na terenie Gminy Daszyna nie występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń emisji zanieczyszczeń. Dla wszystkich kategorii ustanowiono klasę A tj. brak przekroczeń dla wartości granicznych zanieczyszczeń – NO₂; SO₂; CO; pył zawieszony; ołów; benzen; ozon. Wynika to głównie ze znaczącego obniżenia stężeń z tytułu migracji zanieczyszczeń z oddalonych wysokich emitorów elektrociepłowni aglomeracji łódzkiej – Bełchatów i Konin, co spowodowane jest wprowadzaniem nowoczesnych technologii spalania i współspalania w tych obiektach. Wpływ na brak przekroczeń ma również systematyczne inwestowanie Gminy Daszyna w wymianę węglowych źródeł ciepła na ekologiczne o ograniczonej emisji lub odnawialne źródła energii. Mimo to obszar Gminy Daszyna został objęty przez Województwo Łódzkie, Programem Ochrony Powietrza.

Na terenie gminy nie występują obszary prawnie chronione, ani wielkoobszarowe tereny prawnie chronione.

Na obszarze gminy występują naturalne korytarze i ciągi ekologiczne w postaci dolin cieków wodnych, pozwalające na przemieszczanie się zwierząt i roślin, dzięki czemu nie dopuszcza się do izolacji gatunków.

Na terenie Gminy Daszyna w miejscowościach Daszyna, Upale, Opiesin, Łubno, Jarochówek w Gminie Daszyna znajdują się pomniki przyrody. Ich spis ujęto w poniższym zestawieniu.

Lp.	Nr w rejestrze	Lokalizacja	opis obiektu	dokument
1	1	Gmina Daszyna; wieś Upale	Wiąz szypułkowy o obwodzie 561 cm na wysokości 130 cm i wysokość 30 m.	orzeczenie Wicewojewody Płockiego nr 8 z dnia 27.11.1976 r. (RLS. IV-7140/11/76). Zlokalizowany na terenie prywatnym.
2	4	Gmina Daszyna; wieś Jarochów	Jesion o obwodzie 419 cm na wysokości 1,3 m i wysokości ok.22 m.	orzeczenie Wicewojewody Płockiego nr 33 z dnia 20 grudnia 1977r. (RLS. IV-714020/77) Zlokalizowany na terenie będącym własnością Skarbu Państwa
3	6	Gmina Daszyna; wieś Daszyna	Sosna pospolita o obwodzie 366 cm na wysokości 1,3m. Jesion wyniosły o wysokości ok. 18 m. i obwodzie 393 cm na wysokości 1,3 m. Białodrzew o obwodzie 421 cm na wys. 1,3 m. i wysokości ok. 25 m.	orzeczenie Wicewojewody Płockiego nr 17 z dnia 4 marca 1982 r. (OSGW IV-7140/20/81) Zlokalizowany na terenie będącym własnością Gminy Daszyna
4	7	Gmina Daszyna wieś Opiesin	Jesion wyniosły o obwodzie 400 cm na wysokości 1,3 m i wysokości 20 m.	orzeczenie Wicewojewody Płockiego nr 65 z dnia 4 marca 1982 r. (OSGW-IV-7140/20/81) Zlokalizowany na terenie będącym własnością Skarbu Państwa
5	8	Gmina Daszyna wieś Łubno	Iglicznia trójcierniowa o obwodzie 190 cm na wys. 1,3 m i wysokości ok. 20 m. 2 dęby szypułkowe o obwodach 275 i 250 cm na wys. 1,3 m i wysokości ok. 20 m.	Zarządzenie Wojewody Płockiego nr 1/87 z dnia 9 stycznia 1987 r. Zlokalizowany na terenie będącym własnością Skarbu Państwa

2.4 Krótki zarys historii gminy.

Od połowy XIX wieku do 1956 roku, siedziba Gminy znajdowała się w miejscowości Mazew. Po powołaniu Gromadzkich Rad Narodowych ich siedziby powstały w Daszynie i Mazewie, a od reformy administracyjnej w 1973 r., kiedy to połączono obie jednostki tworząc Urząd Gminy, na siedzibę wyznaczono miejscowość Daszyna. Pierwotnie tj. po 1975r. gmina należała do województwa płockiego. Po zmianie ustroju w 1989 r. wprowadzono zmiany prawne - w dniu 8 marca 1990 r. uchwalono ustawę o samorządzie terytorialnym, na podstawie której powstała niezależna od administracji państwowej jednostka samorządowa - Gmina Daszyna. Następnie 01.01.1999r., po wprowadzeniu nowego podziału administracyjno-terytorialnego kraju, Gmina Daszyna znalazła się w powiecie łęczyckim w województwie łódzkim.

Obecnie obszar gminy podzielony jest na 20 sołectw, w skład których wchodzi 35 wsi.

2.5 Krótki opis dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z ogólnie obowiązującą definicją, dziedzictwo kulturowe danego terenu określają zarówno rzeczy materialne jak i zjawiska i wartości duchowe, historyczne czy obyczajowe. Muszą zostać one uznane za wartościowe dla społeczeństwa, służące jego rozwojowi i godne przekazywania następnym pokoleniom, szczególnie pod względem wartości historycznych, patriotycznych, naukowych, religijnych, artystycznych itp. Dziedzictwo kulturowe określają zarówno obiekty zabytkowe nieruchome i ruchome, jak i zwyczaje, produkty tradycyjne itd.

Większość zachowanych na terenie Gminy Daszyna materialnych obiektów kulturowych pochodzi dopiero z przełomu XVIII/XIX w. – są to głównie parki. Z pierwszej połowy XIX w. pochodzą kościoły w Sławoszewie i Mazewie. Natomiast założenia dworsko – parkowe, nieliczne budynki mieszkalne oraz inne liczniejsze obiekty powstały w końcu XIX w. i pierwszej połowie XX w. Z okresu późnego średniowiecza zachował się jedynie owalny układ przestrzenny miejscowości Mazew (tzw. owalnica). Z okresu renesansu i baroku pochodzi jedynie wyposażeniem kościółka w Sławoszewie.

Pod względem zabytków, Gmina Daszyna nie należy do liderów w regionie i może pochwalić się jedynie 8 obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, na które składają się budowle sakralne oraz pozostałości podworskie i folwarczne z XIXw. (dane pochodzą z rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi, Delegatura w Skierniewicach). W układzie chronologicznym wpisano:

- kościół św. Jana Chrzciciela w Mazewie – nr decyzji 495/376 z dnia 4 sierpnia 1967 r.,

- dzwonnica przy kościele w Mazewie - nr decyzji 495/377 z dnia 4 sierpnia 1967 r.,
- kaplica p.w. Wniebowzięcia Matki Boskiej – nr decyzji 84/286 z 9 sierpnia 1967 r.,
- dwór w Sławoszewie – nr decyzji 530/380 z dnia 9 sierpnia 1967 r.,
- dwór z parkiem w Daszynie – nr decyzji 438 z dnia 6 lutego 1978 r.,
- park w Siedlewie + 150 m strefa ochronna - nr decyzji 628 z dnia 29 listopada 1991 r.,
- dwór z parkiem w Łubnie + 150 m strefy ochronnej – nr decyzji 632 z dnia 25 marca 1992 r.,
- Krośniewicka Kolejka Wąskotorowa – nr decyzji 661 z dnia 28 grudnia 1998r.

Dodatkowo w ewidencji zabytków znalazło się 7 obiektów, w tym kaplica w Starym Sławoszewie oraz 6 zespołów podworskich.

Mimo brak kwalifikacji jako obiekty zabytkowe, dla pięciu obiektów, w ramach ewidencji konserwatorskiej, sporządzono karty inwentaryzacyjne, Są to dwa cmentarze w Mazewie, dwory w Goszczynie i Miroszewicach oraz pozostałości po zabudowaniach folwarcznych w Korytach.

Na uwagę zasługują również liczne obiekty podworskie i folwarczne, nie objęte rejestrem, czy ewidencją, bądź inną rejestracją konserwatorską, ale stanowiące wartości kulturowe dla tego terenu, wśród których należy wskazać:

- park i zabudowania folwarczne w Karkoszkach,
- pozostałości po założeniach dworskich lub folwarcznych w Jackowie, Jarochowie, Krężelewicach, Osędowicach, Upalu, Walewie, Zagróbkach.
- założenia folwarczne w Opiesinie i Żabokrzekach,

Ważny element architektury sakralnej, niewątpliwie ściśle powiązany z dziedzictwem kulturowym, stanowią kapliczki i krzyże przydrożne. W znaczącej większości okres powstania obiektów trudny jest do określenia> Zakłada się, że w wielu przypadkach zostały one wykonane przed 1945r., rozebrane lub zniszczone w czasie II Wojny Światowej, a następnie odbudowane lub wykonane w tych samych miejscach nowe już po zakończeniu okupacji.

Jako obiekty cenne kulturowo należy również wskazać zabudowania mieszkalne sprzed 1945r. tzw. „basarabki”. Wyjątek stanowi basarabek wybudowany w sołectwie Daszyna w latach 1948-50.

Są to obiekty unikalne w skali gminy, mają ciekawą formę architektoniczną oraz są wartościowe dla lokalnej społeczności.

Na terenie gminy Daszyna zlokalizowanych jest ponadto 11 stanowisk archeologicznych, wśród nich na szczególną uwagę zasługuje cmentarzysko w Goszczynie oraz Ogrodzonej.

W zakresie kultury niematerialnej na terenie Gminy Daszyna funkcjonuje zespół wokalny „Daszynianki” oraz orkiestra dęta OSP Mazew, z ponad 100-letnią tradycją. Obie grupy kultywują i promują tradycje lokalne.

2.6 Turystyka.

Brak jezior, rzek, dużych zbiorników wodnych oraz mało zróżnicowane ukształtowanie terenu sprawia, że potencjał turystyczny Gmina Daszyna jest znacznie ograniczony. Możliwości rozwoju w tej dziedzinie gospodarki należy upatrywać w stosunkowo bliskiej lokalizacji od stolicy województwa oraz dobrych z nią połączeniach komunikacyjnych. Wypromowanie gminy jako „ekologicznej oazy spokoju” z czystym powietrzem, ciszą oraz korzystając z tutejszego zagłębia warzywnego – miejscem zdrowej żywności, może stać się magnesem dla turystyki krótkoterminowej mieszkańców całego regionu, a szczególnie jego północnej części. W ramach atrakcji turystycznej można również wykorzystać istniejące liczne parki i zabudowania podworskie oraz folwarczne. Obecnie baza turystyczna na terenie gminy jest słabo rozwinięta, występują pojedyncze obiekty gastronomiczne pełniące rolę całonocnych czynnych barów min. przy stacjach paliw. Baza noclegowa na terenie samej Gminy Daszyna właściwie nie występuje, poza kilkoma pokojami gościnnymi w obiekcie w miejscowości Daszyna. Najbliższy hotel zlokalizowany jest w gminie sąsiedniej w miejscowości Topola Królewska i oddalony jest o około 10 km.

Obecny brak turystów powoduje, że mimo dogodnych warunków, na terenie gminy brak jest gospodarstw agroturystycznych.

Dotychczas Gmina Daszyna nie podjęła skutecznych działań służących rozwojowi tej gałęzi gospodarki. W Urzędzie Gminy Daszyna nie ma stanowiska ds. rozwoju turystyki, ani pracownika zajmującego się szczególnie tym zagadnieniem. Okazjonalnie, czynności związane z animacją turystyki, wykonują pracownicy gminy i podległych jej jednostek, na co dzień posiadający inne obowiązki. Z opisanych powyżej powodów nie utworzono również żadnego punktu informacji turystycznej, a ewentualne informacje na temat gminy zawarto w wydany przez władze gminy folderze oraz okazjonalnie udostępniane są w prasie lokalnej.

2.8. Infrastruktura techniczna.

2.8.1. Komunikacja

2.8.1.1. Drogi

Sieć dróg na obszarze gminy stanowią drogi krajowe, powiatowe oraz gminne. Położenie gminy przy drodze krajowej nr 91 relacji Gdańsk - Cieszyn zapewnia jej bezpośrednie powiązanie z Łodzią. Dzięki położeniu przy drodze krajowej nr 91, gmina zyskała w ostatnich latach bezpośredni dostęp do nowo wybudowanej Autostrady A2, poprzez węzeł „Emilia”. Bliskość miejscowości Krośniewice, poprzez drogę krajową nr 92, zapewnia dobre połączenie z Warszawą i Poznaniem. Uzupełnieniem systemu drogowego gminy są drogi powiatowe i gminne. Stan techniczny dróg gminy jest zróżnicowany, jednak na ogół pozostawia wiele do życzenia. Podejmowane przez gminę działania dotyczą najczęściej modernizacji nawierzchni dróg i wielokrotnie są niewystarczające. Część dróg gminnych niewątpliwie wymaga przebudowy, w tym min. poszerzenia pasa drogowego, czy wykonania odpowiedniego odwodnienia. Poniżej przedstawiono dane dotyczące dróg wszystkich kategorii dróg występujących na terenie Gminy Daszyna.

Wykaz dróg krajowych

Lp.	Numer drogi	Relacja	Klasa drogi (km)
1	91	Cieszyn – Katowice – Łódź – Toruń - Gdańsk	GP

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Numer drogi	Relacja	Długość [km]	Szerokość [m]	Klasa drogi
1	31574	Kutno - Ogrodzona	0,621	5,5	Z
2	31580	Krośniewice – Wychny - Wygorzele	0,982	4,0	L
3	31581	Zalesie – Opiesin - Grabów	4,505	4,0	G
4	31584	Łubno - Walew	8,119	5,5	Z
5	31585	Mazew - Siedlec	5,821	5,0	Z
6	31586	Drzykozy - Osędownice	6,647	4,0	Z
7	31587	Witonia - Walew	2,999	5,5	Z
8	31591	Witonia – Oraczew - droga nr.1	1,949	5,0	Z
9	31593	Topola Królewska - Kłodawa	1,847	6,0	G
		Razem	33,49		

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Wykaz dróg gminnych

Nr drogi	nr nadany przez UM	Nazwa drogi	Długość (km)	Rodzaj nawierzchni - długość (m)	Kat. obciążeń ruchu
1	104001E	Łubno - Mazew Nowy	3,2	bitumiczna - 2700 gruntowa - 500	KR-1
2	104134E	Wygorzele - Mazew Nowy	1,7	bitumiczna -1300 gruntowa - 400	
3	104003E	Łubno - Lipówka	3,6	bitumiczna - 2820 gruntowa - 780	R-3
4	104004E	Mazew Nowy - Mazew	0,9	bitumiczna - 900 -	
5	104005E	Mazew - Lipówka	1,6	bitumiczna-1500 gruntowa -100	
6	104006E	Głogowa - Mazew	2,2	bitumiczna -1780 gruntowa - 350	
7	104007E	Rzędków - Ogrodzona	2,6	bitumiczna - 2600 -	
8	104008E	Rzędków Dolny (przez wieś)	1,8	bitumiczna -1327 gruntowa - 473	R-3
9	104009E	Ogrodzona - Jarochów	0,8	- gruntowa - 800	
10	104010E	Jarochówek - Jarochów	2,9	bitumiczna - 2200 gruntowa -700	
11	104003E	Lipówka - Sławoszew	3,5	bitumiczna - 2474 gruntowa - 1026	
12	104010E	Izabelin - Marysin - Wysoka Wik	2,3	bitumiczna - 2300 -	
13	104011E	Żelazna Nowa (wieś)	0,8	bitumiczna - 800 -	
14	104012E	Żelazna Stara - Rudniki	2,8	bitumiczna - 2642 -	
15	104013E	Izabelin - Żelazna Stara	1,4	bitumiczna - 166 gruntowa - 1234	
16	104011E	Żelazna Nowa - Adamów	2,3	bitumiczna - 2300 -	KR-1
17	104014E	Adamów - Wisiołki	1,9	bitumiczna-1900 -	
18	104002E	Zieleniew - Adamów	1	bitumiczna-600 gruntowa - 400	
19	104015E	Opiesin - Sobótka	1,3	bitumiczna- 1280 -	R-3
20	104015E	Opiesin - Mazew Kolonia	3,5	bitumiczna - 3500 -	
21	104025E	Odechów - Gąsiorów	3	bitumiczna-2000 gruntowa-1000	R-3
21	104016E	Miroszewice - Goszczytno	3,4	bitumiczna-1000 gruntowa-2400	R-3
22	104135E	Jaworów – Zagróbki	2,5	bitumiczna - 2625 -	R-3
23	104132E	Pociecha – Drzykozy	1,7	bitumiczna - 1730	

				-	
24	104019E	Zieleniew – Żabokrzeki	1,5	bitumiczna - 1500 -	
25	104020E	Skrzynki (wieś)	2,2	bitumiczna - 1100 gruntowa - 1100	
26	104021E	Szłapy – Goszczyнно	2	bitumiczna - 2000 -	KR-1
27	104022E	Mazew Kolonia – Miroszewice	2,5	bitumiczna - 2142 gruntowa - 358	KR-1
28	104023E	Miroszewice (wieś)	1,3	bitumiczna - 1375 -	
29	104012E	Sławoszew – Walew	2,7	bitumiczna 2782 -	R-3
30	104021E	Goszczyнно (wieś)	2,6	- gruntowa - 2600	
31	104024E	Sławoszew Nowy (wieś)	2,7	bitumiczna - 2705 -	R-3
32	104003E	Sławoszew – Koryta	5,1	bitumiczna - 990 gruntowa - 4110	
33	104192E	Koryta – Krężelewice	3,7	bitumiczna - 3700 -	R-3
34	104026E	Daszyna – Szamów	2,5	bitumiczna - 2455 -	KR-3
35	104027E	Jabłonna – Karkoszki	2,1	bitumiczna - 2100 -	
36	104028E	Jabłonna (wieś)	1,5	bitumiczna-1500 -	
37	104029E	Janice - Upale (Majątek)	5,1	bitumiczna - 985 gruntowa - 4115	
38	104017E	Jabłonna – Wargawa	0,6	bitumiczna - 600 -	
39	104018E	Upale - Gawronki	1,5	bitumiczna - 960 gruntowa - 540	R-3
		Łączny kilometraż dróg	92,3	bitumicznych - 69338	

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

2.8.1.2. Komunikacja zbiorowa

Komunikację zbiorową na terenie gminy zapewnia przedsiębiorstwo PKS Łęczycza. Gmina Daszyna posiada połączenia autobusowe min z Łęczycą, Kutnem, Krośniewicami oraz dalej położonymi miastami – Łodzią i Włocławkiem, czy Ciechocinkiem. Na terenie Gminy komunikacja zbiorowa obsługuje wszystkie ważniejsze ciągi drogowe i kierunki. Przystanki autobusowe w przeważającej części wyposażono w wiaty ochronne.

2.8.1.3. Transport kolejowy, wodny i lotniczy.

Komunikacja lotnicza i wodna, jak również pełnowymiarowa linia kolejowa na terenie gminy nie występuje.

Przez teren Gminy Daszyna przebiega natomiast linia kolejki wąskotorowej łącząca miasta i miejscowości: Łęczyca – Daszyna – Krośnice – Dobrze. Linia ta w 1998 r. uzyskała status zabytkowej i wpisana została do rejestru zabytków województwa łódzkiego.

2.8.1.4. Komunikacja elektroniczna.

Komunikacja elektroniczna na terenie gminy występuje w postaci sieci telefonii komórkowej wszystkich, dostępnych na terenie Polski, sieci komórkowych. Wysoką jakość połączeń komórkowych zapewniono poprzez ułożenie na terenie gminy światłowodowej linii telefonicznej i montaż centrali cyfrowej. Obecnie na terenie gminy wszystkie gospodarstwa domowe posiadają możliwość połączenia telefonicznego w postaci stacjonarnej bądź komórkowej. Operatorami na terenie Gminy Daszyna są firma MULTIMEDIA oraz ORANGE.

Ponadto w Bibliotece Gminnej oraz w Zespole Szkół w Daszynie, mieszkańcom gminy udostępniono stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Ponadto operator INM udostępnia bezpłatny, publiczny dostęp do Internetu na terenie miejscowości Daszyna i Mazew.

2.8.2. Gospodarka ściekowa.

Na terenie Gminy Daszyna mamy do czynienia głównie ze ściekami socjalno-bytowymi z gospodarstw domowych oraz ściekami z prowadzonej działalności rolniczej. Sieć kanalizacji sanitarnej jest bardzo słabo rozwinięta. Obecnie sieć kanalizacyjna występuje głównie w miejscowości Daszyna, niewielkie jej fragmenty funkcjonują również w miejscowości Koryta. Łącznie na terenie gminy funkcjonuje sieć kanalizacyjna o łącznej długości ok. 0,9 km i korzysta z niej – w formie kanalizacji sanitarnej i deszczowej nie więcej niż kilka procent ogółu mieszkańców gminy.

Ścieki z kanalizacji w miejscowości Daszyna odprowadzane są do wybudowanej w 1997 r. hydro - botanicznej (z wykorzystaniem systemu korzeniowego trzciny) oczyszczalni ścieków o przepustowości 140m³/dobę i maksymalnej wydajności 150 m³/dobę, z odbiornikiem oczyszczonych ścieków - Kanałem Witońskim, połączonym z Kanałem Strzegocińskim, skąd oczyszczone nieczystości wprowadzane są do rzeki Bzury. Przeprowadzane badania oczyszczonych ścieków wskazują na spełnianie norm przewidzianych w zakresie podstawowych zanieczyszczeń, natomiast występują przekroczenia normy w zakresie parametrów zawiesiny ogólnej. Obecnie podstawowym problemem

gospodarki ściekowej na terenie największej miejscowości w gminie (Daszyna), jest brak dostatecznego obciążenia oczyszczalni ścieków, co spowodowane jest słabo rozwiniętą siecią kanalizacji sanitarnej. Powyższe jednoznacznie wskazuje konieczny do podjęcia w przyszłości kierunek działań.

Ścieki z niewielkiej kanalizacji w miejscowości Koryta odprowadzane są do biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 42 m³/dobę z lat 80-tych. System oczyszczania ścieków w Korytach wybudowany został wiele lat temu, stąd zastosowana w nim technologia i urządzenia są już przestarzałe i wymagają modernizacji.

Z uwagi na rozproszony charakter zabudowy na terenie gminy, budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej, poza największymi skupiskami zabudowań, nie ma uzasadnienia techniczno-ekonomicznego. Jedynym dostępnym sposobem neutralizacji ścieków, staje się w tym wypadku budowa przydomowych, małych oczyszczalni. W ostatnich latach na terenie całej gminy, dzięki prężnej działalności władz i pozyskaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym unijnych, wybudowano indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków. Obecnie na obszarze gminy funkcjonuje ich łącznie 227 sztuk.

Mimo szeroko promowanego projektu budowy indywidualnych oczyszczalni nadal, głównie ze względów ekonomicznych, część ścieków socjalno-bytowych z terenu gminy gromadzona jest w zamkniętych zbiornikach bezodpływowych i powinna być wywożona do punktów zlewnych oczyszczalni. W praktyce jednak wiele zbiorników jest nieszczelnych, a część ścieków wywożona jest na pola bądź wprowadzana bezpośrednio do cieków wodnych. Powoduje to zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych i często prowadzi do zagrożenia ekologicznego i epidemiologicznego.

Zwodociągowanie gminy Daszyna prawie w 100%, powoduje że działania w zakresie gospodarki ściekowej nie nadążają za potrzebami w tym zakresie. Gminna gospodarka ściekowa wymaga dalszego inwestowania w skuteczne rozwiązania, szczególnie w obszarach rozwoju kanalizacji sanitarnej w miejscowości Daszyna oraz oczyszczalni w miejscach dotąd pozbawionych możliwości neutralizacji ścieków.

2.8.3. Gospodarka wodna

Gmina Daszyna pobiera wodę pitną z 3 ujęć zlokalizowanych w Mazewie, Korytach i Daszynie. Ujęcia korzystają z zasobów Głównego Zbiornika Wód podziemnych nr 226 pochodzącego z okresu górnej jury (mezozoik). Jego zasoby szacuje się na 350 tys. m³/godz. Ujęcie w Daszynie obsługuje bezpośrednio bloki mieszkalne zlokalizowane w Daszynie (ok. 160 osób), ujęcie w Korytach obsługuje sieć wodociągową zasilającą sołectwa Koryta, Krężelewice, Upale; ujęcie w Mazewie obsługuje sieć wodociągową zasilającą pozostałe sołectwa na terenie gminy.

Łączna długość wybudowanej sieci wodociągowej wynosi 115,8 km i obsługuje ona 895 przyłączy.

Szacuje się, że roczne zapotrzebowanie na wodę przez ludność gminy wynosi ok. 260 tys. m³/rok, co w przeliczeniu na mieszkańca wynosi ok. 24 m³/dobę.

Rzeczywiste zużycie w kolejnych latach wyniosło:

2012r. – 282 876 m³/rok

2013r. – 296 596 m³/rok

2014r. – 359 320 m³/rok

2015r. – 345 140 m³/rok

Wskaźnik zwodociągowania gminy jest bardzo wysoki i bliski 100%. Na terenie Gminy nie występuje obecnie sieć wodociągowa z rur azbestowych. Plany gminy przewidują w najbliższych latach podłączenie do sieci wodociągowej ostatnich, niezwodociągowanych dotychczas odbiorców min. w miejscowości Jarochów.

2.8.4. Odpady.

Na terenie gminy Daszyna powstają głównie odpady komunalne. Zgodnie z obowiązującą od dnia 23 stycznia 2013r. Ustawą o odpadach za odbiór i wywóz odpadów komunalnych odpowiada Gmina Daszyna. Gmina zobowiązana jest do wyłonienia firmy zajmującej się odbiorem i wywozem odpadów w drodze postępowania przetargowego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Obecnie w drodze postępowania przetargowego wyłoniono Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Krośniewice. Odpady odbierane są zarówno indywidualnie od mieszkańców gminy jak i od samej gminy – obiekty publiczne, czy zebrane z drobnych obiektów podlegających gminie np. przystanki. Na terenie gminy obowiązuje segregacja odpadów.

Na terenie gminy nie wytwarza się odpadów niebezpiecznych. Odpady charakterystyczne, niebezpieczne typu akumulatory, świetlówki, opakowania po środkach ochrony roślin czy lekach, odbierane są przez sprzedawcę.

Poniżej przedstawiono ilości odpadów komunalnych wywiezionych z terenu gminy Daszyna w latach 2012 – 2015:

rodzaj odpadów	Ilość [Mg/rok] 2012r.	Ilość [Mg/rok] 2013r.	Ilość [Mg/rok] 2014r.	Ilość [Mg/rok] 2015r.
Papier i tektura	0,00	0,02	3,65	0,67
Szkło	32,5	32,5	45,56	51,64
Tworzywa sztuczne	12,1	15,5	5,42	4,87
Metale	0,00	0,6	0,00	0,00
wielogabarytowe	0,00	0,00	8,1	0,00
biodegradowalne	0,00	0,20	9,91	14,43
Inne				23,17
Niesegregowane odpady	302,7	377,27	297,20	381,83

2.8.5. Energetyka.

2.8.5.1. Elektroenergetyka

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Energia dostarczana jest za pomocą sieci elektroenergetycznych wysokiego napięcia poprzez linie napowietrzne 220 kV i 110 kV.

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi. Ponadto należy zauważyć, że przebieg linii wysokiego napięcia skutkuje koniecznością stosowania daleko idących ograniczeń w planowaniu przestrzennym, z uwagi na towarzyszące przebiegowi linii strefy ochronne.

Otwarcie perspektywy dodatkowych środków finansowych pomogło władzom gminy podjąć działania w kierunku inwestowania w odnawialne źródła energii. W ostatnich latach, dzięki pozyskaniu zewnętrznych środków finansowych, krajowych i unijnych, Gmina Daszyna wykonała 146 sztuk lamp oświetleniowych zewnętrznych z wykorzystaniem ogniw fotowoltaicznych na terenach gminy gdzie brak jest oświetlenia ulicznego zasilanego z krajowej sieci energetycznej. Ponadto w 2015 roku zrealizowano 40 sztuk pilotażowych instalacji ogniw fotowoltaicznych w indywidualnych budynkach mieszkalnych i 5 instalacji w obiektach użyteczności publicznej. Instalacje te produkować będą energię elektryczną dla potrzeb własnych obiektów.

W kolejnych latach władze gminy planują kontynuowanie działań skierowanych na własną produkcję energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, w tym energii słonecznej i z biomasy. Wśród ambitnych planów znajduje się min. budowa własnej elektrociepłowni na biomasę, czy dalsze inwestowanie w instalacje ogniw fotowoltaicznych w budynkach mieszkalnych i w oświetleniu ulicznym.

2.8.5.2. Gaz ziemny

Od początku 2015r. na terenie gminy funkcjonuje sieć gazu ziemnego. Powstała ona z inicjatywy i jest własnością Gminy Daszyna. W pierwszej kolejności powstała nitka główna gazociągu o długości ponad 22 km wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I □ w miejscowości Witonia, na terenie gminy sąsiedniej, gdzie włączono gazociąg gminny do gazociągu wysokiego ciśnienia Ø300/400 relacji Łódź – Łęczyca - Kutno – Gostynin. W ramach I etapu podłączono do sieci gazowej trzy gminne ciepłownie w Mazewie, Korytach i Daszynie. Obecnie trwa rozbudowa sieci dystrybucyjnej na terenie Gminy Daszyna. Powstały kolejne kilometry sieci gazowej w miejscowości Daszyna i Krężelewice. Gmina, jako właściciel sieci gazowej rozbudowuje ją również na terenie sąsiedniej Gminy Witonia, na mocy stosownego Porozumienia oraz wykonała podłączenie do Zakładu Karnego w Garbalinie na mocy wzajemnej umowy.

W kolejnych etapach planuje się dalszą rozbudowę sieci dystrybucyjnej na terenie samej gminy Daszyna, ale również zawarcie stosownych porozumień i rozbudowę sieci w kierunku i na terenach innych Gmin np. Łęczyca czy Kłodawa. W planach jest również budowa odcinka sieci gazowej zasilającej tereny inwestycyjne w miejscowości Daszyna oraz gazociągu tranzytowego do granicy z Gminą Krośnice umożliwiające ewentualne podłączenie jej mieszkańców.

Na terenach dotychczas nie objętych budową sieci gazu ziemnego, mieszkańcy często wykorzystują, szczególnie do celów bytowych, gaz gromadzony w butlach bądź w zbiornikach przydomowych.

2.8.5.3. Ogrzewanie.

Na terenie Gminy Daszyna funkcjonują obecnie trzy systemy grzewcze w miejscowościach: Daszyna, Mazew i Koryta Osada.

System grzewczy w miejscowości Daszyna zasilany jest z lokalnej ciepłowni opalanej biomasą – 2 szt. kotłów o łącznej mocy 600 kW, a od 2015r. awaryjnie gazem ziemnym – 1 szt. kotła o mocy 349 kW. System zasila centralną część miejscowości na cele centralnego ogrzewania. Rozprowadzenie ciepła odbywa się za pomocą dwuprzewodowej sieci cieplnej w systemie rur preizolowanych o łącznej długości ok. 1,9 km. Obecnie do sieci podłączonych jest łącznie 22 obiekty, w tym 8 budynków użyteczności publicznej, 11 budynków mieszkalnych i 3 budynków handlowo-usługowych. Zużycie energii cieplnej w ramach systemu grzewczego co roku systematycznie wzrasta.

System grzewczy w miejscowości Mazew zasilany jest z lokalnej ciepłowni opalanej biomasą – 2 szt. kotłów o łącznej mocy 600 kW, a od 2015r. awaryjnie gazem ziemnym – 1 szt. kotła o mocy 349 kW. System zasila centralną część miejscowości na cele centralnego ogrzewania. Rozprowadzenie ciepła odbywa się za pomocą dwuprzewodowej sieci cieplnej w systemie rur preizolowanych o łącznej długości ok.

1,8 km. Obecnie do sieci podłączonych jest łącznie 24 obiekty, w tym 4 budynki użyteczności publicznej, 18 budynków mieszkalnych i 2 budynków handlowo-usługowych. Zużycie energii cieplnej w ramach systemu grzewczego co roku systematycznie wzrasta.

Od 2015 roku system grzewczy w miejscowości Koryta Osada zasilany jest z lokalnej ciepłowni opalanej gazem ziemnym – 2 szt. kotłów o łącznej mocy 340 kW. System zasila centralną część miejscowości na cele centralnego ogrzewania. Rozprowadzenie ciepła odbywa się za pomocą dwuprzewodowej sieci cieplnej w systemie rur preizolowanych o łącznej długości 0,6 km. Obecnie do sieci podłączonych jest łącznie 8 obiektów, w tym 1 budynek użyteczności publicznej i 7 budynków mieszkalnych.

Poza trzema wyżej opisanymi systemami grzewczymi, pozostałe 998 obiektów na terenie gminy zasilanych jest na potrzeby ogrzewania z lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym (węgiel, koks, miął) – ok. 75%; olejem opałowym – 9%; gazem propan/butan – 7%; biomasą – 9%. Z uwagi na podłączenie części obiektów do kotłowni gminnych w Daszynie, Mazewie i Korytach ilość wyprodukowanej energii z paliw stałych od 2012 roku systematycznie maleje.

Na potrzeby podgrzania ciepłej wody użytkowej i do celów socjalno - bytowych wszystkie obiekty na terenie gminy zasilane są z indywidualnych źródeł opalanych w znaczącej części paliwem stałym (węgiel, koks, miął) – 63% i elektrycznie – 21%; w znikomej części: olejem opałowym – 2,2%; gazem propan/butan – 1,5% lub biomasą – 2,5%. W latach 2011 – 2012 na terenie gminy wykonano łącznie 217 kompletów instalacji kolektorów słonecznych u odbiorców indywidualnych wspomagających przygotowanie cwu. Szacuje się, że rocznie ilość energii cieplnej produkowanej przez kolektory wynosi 1279 GJ.

Z przekazanych przez Gminę informacji wynika, że obecnie na terenie Gminy nie występują obiekty klimatyzowane i wentylowane mechanicznie.

Szacunkowe zużycie energii na cele grzewcze przedstawia tabela:

Rok	2012	2013	2014
Zużycie energii cieplnej na ogrzewanie i cwu [GJ/rok]	Paliwa stałe – 61990 Olej opałowy – 4919 Gaz płynny – 3589 Energia elektryczna z sieci – 2815	Paliwa stałe – 60460 Olej opałowy – 4919 Gaz płynny – 3589 Energia elektryczna z sieci – 2815	Paliwa stałe – 59836 Olej opałowy – 4919 Gaz płynny – 3589 Biomasa – 8940 Energia elektryczna z sieci – 2815

Średnioroczna ilość energii na ogrzewanie z OZE [GJ/rok]	Biomasa – 6786 Kolektory słoneczne - 1.279	Biomasa – 8316 Kolektory słoneczne - 2.559	Biomasa – 8940 Kolektory słoneczne - 2.559
--	---	---	---

2.8.6. Melioracja, ochrona przeciwpowodziowa

Ze względu na warunki klimatyczne – niska roczna suma opadów, ubogą sieć hydrograficzną, niskie zalesienie i wysoki procent gleb łatwo przepuszczalnych, teren gminy Daszyna jest zagrożony niskim poziomem wody powierzchniowej. Prawie cały jej obszar został poddany melioracji, w znaczącej części jeszcze przed II Wojną Światową. Problemem związanym z wykonaną melioracją, szczególnie tą przedwojenną, jest brak jakiejkolwiek dokumentacji geodezyjnej, sytuującej jej rozproszczenie. Powoduje to częste awarie spowodowane przerywaniem np. sączków, podczas prowadzenia prac budowlanych infrastruktury np. sieciowej.

Na terenie gminy nie występują znaczące zagrożenia powodziowe.

2.8.7. Gospodarka przestrzenna i struktura własności.

Sieć osadniczą wyznacza przestrzeń przeznaczona do urbanizacji. Z uwagi na fakt, że obecnie wiodącym sektorem gospodarki w gminie jest rolnictwo warunkuje ono, biorąc pod uwagę obszar gruntów ornych, rozwój przestrzenny gminy. Z charakterem obsługi przestrzeni rolniczej związana jest typowa zabudowa wiejska, chociaż coraz większy wpływ na kształt zabudowy mają trasy komunikacyjne.

Podstawowy typ zabudowy to układ łańcuchowy. Domostwa usytuowane są wzdłuż dróg, dominuje zabudowa zagrodowa. Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują ok 6% powierzchni gminy, w pozostałej części przeważają użytki rolne. Jedyne skupisko zabudowy wielorodzinnej występuje w miejscowości Daszyna. Jest ona również, wraz z drugą co do wielkości miejscowością na terenie gminy – Mazewem, lokalnym ośrodkiem usługowym gdzie świadczone są usługi z zakresu handlu, administracji i ochrony zdrowia.

Pozostałe ośrodki to wsie typowo rolnicze, gdzie dominuje produkcja i przetwórstwo rolno-spożywcze, w tym min. tzw. "zagłębnie warzywne".

Gmina posiada ponadto tereny inwestycyjne w postaci ponad 3 ha gruntów, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 91. Tereny te są obecnie w trakcie uzbrajania w sieci wodociagową i kanalizacyjną, ciepłowniczą/chłodniczą; gazową oraz w drogi dojazdowe wewnętrzne.

Wszystkie gospodarstwa rolne na terenie gminy są własnością prywatną. Najczęściej ich powierzchnia waha się od 1 do 15 ha. Struktura własności pozostałych gruntów

na terenie gminy jest zróżnicowana. Do samej Gminy Daszyna należy obecnie 52,0017 ha.

Wartym podkreślenia jest fakt, że wszystkie stanowiska archeologiczne na terenie gminy, mimo lokalizacji na gruntach prywatnych, są własnością Skarbu Państwa.

Wszystkie obiekty sakralne na terenie gminy są we władaniu diecezji łowickiej.

Sytuacja własnościowa obiektów podworskich i folwarcznych na terenie gminy Daszyna jest dość zróżnicowana. Dwór z parkiem w Daszynie wraz z zabudowaniami folwarcznymi jest własnością Gminy Daszyna. W ubiegłych latach przeprowadzono kompleksową rewitalizację dworu wraz z przybudówkami. W roku 2016 planuje się przeprowadzenie I etapu rewitalizacji zabytkowego założenia parkowego, a w perspektywie kilkuletniej zrewitalizowanie całego parku. Zabudowania folwarczne zmodernizowane zostały w latach ubiegłych i obecnie użytkowane są przez różne podmioty. Znacząca część obiektów folwarcznych i dworsko-parkowych jest obecnie w rękach prywatnych – Koryta, Miroszewice, Goszczyrno, Siedlew, Karkoszki, Łubno, Opiesin, Sławoszew, Osędowice. Niewyjaśniona jest natomiast struktura własności pozostałości po majątku Żabokrzeki. Czworaki w Karkoszkach są własnością Skarbu Państwa, a obecnie w trakcie procedowania jest przejęcie obiektu przez Gminę Daszyna. Budynki mieszkalne w Opiesinie są w gestii Agencji Nieruchomości Rolnej. Z powyższego wynika, że znakomita większość obiektów zaliczanych do dziedzictwa kulturowego jest własnością prywatną – ponad 60%, a tylko ich część należy do Gminy lub Skarbu Państwa – ok. 27%; lub stanowi własność kościelną – ponad 7%.

Warto zauważyć, że na przestrzeni ostatnich kilku lat Gmina Daszyna przejęła wiele nieruchomości od Agencji Nieruchomości Rolnej, zobowiązując się w zamian do inwestowania na tym terenie. Dzięki tej współpracy możliwe było np. zmodernizowanie infrastruktury grzewczej w miejscowości Koryta.

2.9. Gospodarka

Podstawową gałęzią gospodarki na terenie Gminy Daszyna jest rolnictwo. Ma ona szczególnie sprzyjające warunki do rozwoju dzięki występowaniu gleb o wysokich wskaźnikach jakości, sprzyjającym warunkom pogodowych oraz cechom ukształtowania terenu – w przeważającej części teren płaski.

2.9.1. Gospodarka rolna.

Na obszarze gminy dominującą a właściwie jedyną formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem (gospodarstwa do 10 ha stanowią 54% ogółu).

Struktura agrarna w Gminie Daszyna

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
ogółem	718
do 1 ha włącznie	108
powyżej 1 ha razem	610
1 - 5 ha	183
1 - 10 ha	391
1 - 15 ha	0
5 - 10 ha	208
5 - 15 ha	0
10 -15 ha	0
5 ha i więcej	427
10 ha i więcej	219

Źródło: GUS – powszechny spis rolny 2010

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe i warzywa. Wynika to z klasy gleb, niskiego wskaźnik opadów atmosferycznych oraz opłacalności produkcji.

Uprawy w gospodarstwach rolnych

Wyszczególnienie	Ilość gospodarstw
Zboża	574
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	572
Ziemniaki	363
uprawy przemysłowe	261
buraki cukrowe	189
rzepak i rzepik	120
strączkowe jadalniane na ziarno	36
Warzywa	434

Źródło: GUS – powszechny spis rolny 2010

Powierzchnia zasiewów

Wyszczególnienie	w ha
zboża razem	3647,11
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3670,95
Pszenica	
- jara	566,91
- ozima	1576,76
Żyto	269,00
Jęczmień	
- jary	299,71
- ozimy	58,34
Owies	252,68
pszenżyto	
- jare	15,74
- ozime	391,59
mieszanki zbóż	
- jare	237,82
- ozime	2,4
Ziemniaki	433,44
Kukurydza	172,29
Ziemniaki	195,62
uprawy przemysłowe	1106,96
buraki cukrowe	526,07
rzepak i rzepik	580,89
strączkowe jadalniane na ziarno	27,90
Warzywa	480,35

Źródło: GUS – powszechny spis rolny 2010

Hodowla zwierząt skoncentrowana jest głównie na trzodzie chlewnej i bydłe, co wynika przede wszystkim ze struktury zasiewów, gdzie dominują zboża oraz z udziału użytków zielonych w ogólnej ilości użytków rolnych. Istniejące gospodarstwa hodowlane charakteryzują się niską specjalizacją, o czym świadczy duża ilość gospodarstw zajmujących się hodowlą zarówno bydła jak i trzody chlewnej. W wielu gospodarstwach rolnych brak jest w ogóle zwierząt gospodarskich.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
Bydło	3480	272
- w tym krowy	1611	227
Trzoda chlewna	1468	104
- w tym lochy	191	65
konie	36	12
drób ogółem razem	12722	366
drób ogółem drób kurzy	9632	355

Źródło: GUS – powszechny spis rolny 2010

W dziedzinie wyposażenia w pojazdy i maszyny rolnicze od kilku lat obserwuje się sukcesywny wzrost ilości i jakości, głównie spowodowany korzystaniem ze środków unijnych w perspektywie 2007-2013. W gospodarstwach rolnych na terenie Gminy Daszyna funkcjonuje 813 ciągników rolniczych w 550 gospodarstwach, co jest tego najlepszym przykładem.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Gmina Daszyna jest gminą typowo wiejską, z przeważającą działalnością rolniczą. Wiąże się to z ograniczoną, niewielką ilością małych podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność. Przeważają tu usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo i transport, prowadzone najczęściej jako obiekty drobnej wytwórczości. Główne rodzaje prowadzonej działalności to handel detaliczny i hurtowy, warsztaty naprawcze, usługi budowlane, transport i gospodarka magazynowa.

Na terenie gminy siedzibę ma min przedsiębiorstwo, które jest liczącym się producentem nadwozi - firma GRUAU Polska.

Mimo tego, że ilość rejestrowanych na terenie gminy podmiotów gospodarczych co roku rośnie, to są to najczęściej firmy jednoosobowe, które nie generują dodatkowych miejsc pracy.

Ilość jednostek gospodarczych w systemie REGON w latach 2010-2014

Obręb	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Daszyna ogółem	223	233	243	244	244
publiczne	6	6	6	7	7
prywatne	217	227	237	237	237

Źródło: GUS – dane z lat 2010-2014

Handel

Ilość sklepów na terenie gminy Daszyna jest dostosowana do potrzeb lokalnego rynku. Dominują placówki rodzinne i oparte na samozatrudnieniu. W ostatnim czasie obserwuje się zainteresowanie rynkiem lokalnym ze strony większych sieci handlowych.

Poniżej przedstawiono ilość sklepów w gminie Daszyna w latach 2010-2015

Gmina Daszyna	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość sklepów	24	19	18	19	19	18

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Daszynie z lat 2010 - 2015

2.10 Społeczeństwo

2.10.1. Demografia

Liczba ludności w gminie powoli, jednak systematycznie maleje w perspektywie ostatniego dziesięciolecia. Przesądza o tym min ujemny przyrost naturalny wspomagany przez ujemne bądź bliskie zera saldo migracji zewnętrznych.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

Rok	Liczba ludności	urodzenia	zgony	kobiety	mężczyźni
2003	4412	35	57	2211	2213
2004	4410	37	62	2213	2197
2005	4403	43	42	2220	2183
2006	4383	51	58	2210	2173

2007	4338	34	53	2201	2137
2008	4302	53	65	2190	2112
2009	4262	41	60	2171	2091
2010	4231	30	54	2159	2072
2011	4198	38	56	2153	2045
2012	4166	34	52	2134	2032
2013	4117	32	61	2118	1999
2014	4092	38	44	2107	1985
2015	4074	55	56	2106	1968
2016 prognoza	4035	33	50	2078	1957
2017 prognoza	4007	37	47	2064	1943
2018 prognoza	3979	32	53	2049	1930
2019 prognoza	3951	38	58	2035	1916
2020 prognoza	3923	34	45	2021	1902
2021 prognoza	3918	32	43	2019	1899
Razem	X	707	1008	X	X

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Struktura wiekowa na 31.12.2015r.

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	61	62	123
3	13	21	34
4-5	30	38	68
6	21	21	42
7	31	22	53
8-12	88	109	197
13-15	60	65	125
16-17	39	36	75
18	22	27	49
19-65	1349	0	1349

19-60	0	1126	1126
> 65	254	0	254
> 60	0	579	579
Ogółem	1968	2106	4074

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 8 i 19 rokiem życia.

Struktura wiekowa ludności wpływająca na strukturę społeczno – ekonomiczną:

Grupa wiekowa	osoby	% ogółu
Wiek przedprodukcyjny:	766	18,8
- kobiety	401	9,84
- mężczyźni	365	8,96
Wiek produkcyjny:	2475	60,75
- kobiety	1126	27,64
- mężczyźni	1349	33,11
Wiek poprodukcyjny:	833	20,45
- kobiety	579	14,21
- mężczyźni	254	6,24
Ogółem	4074	100

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Daszyna

Wśród mieszkańców Gminy prawie 61% stanowią osoby pomiędzy 19, a 65 rokiem życia, a więc w wieku produkcyjnym. Jednocześnie ok. 19% społeczeństwa to osoby niepełnoletnie, a ponad 20% to osoby starsze, które ukończyły 65 lat. Powyższa struktura jasno wskazuje na starzenie się społeczności Gminy Daszyna. Mimo dość stabilnej ilościowo grupy w wieku produkcyjnym, niepokojąca jest zmniejszająca się ilość urodzeń przy jednoczesnym wzroście zgonów. Ponadto systematycznie wydłużający się czas życia mieszkańców (w porównaniu np. z rokiem 2000) powoduje rosnącą ilość osób w grupie w wieku poprodukcyjnym, co również jest zjawiskiem niekorzystnym z punktu widzenia ekonomiczno-gospodarczego. Zmiany w sytuacji demograficznej na terenie gminy Daszyna wymagają stałego monitorowania i interwencji szczególnie w obszarze opieki nad osobami w podeszłym wieku oraz rozwoju gospodarczego gminy prowadzącego do stwarzania warunków do dodatniej migracji ludności.

2.10.2. Wykształcenie, kultura i sport.

Rolniczy charakter gminy przejawia się także w poziomie wykształcenia jej mieszkańców. Wśród prowadzących gospodarstwa rolne, mało osób posiada wykształcenie typowo rolnicze. Poniżej zestawiono ostatnie aktualne dane dotyczące wykształcenia rolniczego osób prowadzących gospodarstwa rolne.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób
wyższe rolnicze	5
policealne rolnicze	3
średnie zawodowe rolnicze	56
zasadnicze zawodowe rolnicze	212
kurs rolniczy	160
brak wykształcenia rolniczego	309

* Podstawa: Dane GUS Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Daszynie;
- Szkoła Podstawowa w Mazewie;

Oba obiekty zostały poddane kompleksowej termomodernizacji z udziałem odnawialnych źródeł energii. Oba obiekty posiadają sale sportowe, brak im jednak zewnętrznej infrastruktury sportowej. Stan obiektów pod względem wyposażenia jest dość zróżnicowany.

Szkolnictwo publiczne podstawowe i gimnazjum w latach 2010 - 2014

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Liczba szkół podstawowych	2	2	2	2	2
2	Liczba oddziałów szkół podstawowych	12	12	12	12	12
3	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	198	200	204	219	203
4	Liczba gimnazjów	1	1	1	1	1
5	Liczba uczniów gimnazjum	119	110	106	97	101
6	Liczba oddziałów gimnazjum	6	6	6	6	6
7	Przedszkola	0	1	2	2	2
8	Liczba wychowanków w przedszkolach	0	17	29	31	24
9	Liczba oddziałów „0”	2	4	3	4	4
10	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych „0”	40	61	51	59	63

Źródło: GUS – dane z lat 2010-2014

Średnia liczba dzieci i oddziałów w szkołach gminy w latach 2010-2014

Rok	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci w oddziale
2010	357	20	18
2011	371	22	17

2012	371	21	18
2013	375	22	17
2014	377	22	17

Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież najczęściej kontynuuje naukę w szkołach zlokalizowanych w Łęczycy oraz aglomeracji łódzkiej

Z ośrodków akademickich najczęściej wybierana jest Łódź.

Kultura

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom kultury. Jednakże działalność w tym zakresie prowadzą funkcjonujące stowarzyszenia i towarzystwa. Najważniejsze z nich to:

- Orkiestra dęta przy OSP w Mazewie
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Daszynie
- Towarzystwo Miłośników gminy Daszyna
- Stowarzyszenie Skarb Malucha w Daszynie
- Stowarzyszenie Bajkowy Świat w Mazewie
- Zespół wokalny Daszynianki

Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonują dwie biblioteki publiczne w Mazewie i Daszynie.

Statystyka księgozbioru bibliotek, czytelników i wypożyczeni w latach 2010- 2014

	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
księgozbiór	30346	30733	30769	30874	30619
czytelnicy w ciągu roku	764	770	763	759	777
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	15227	15200	14547	12819	10906

Źródło: GUS – dane z lat 2010-2014

Sport

Na terenie gminy działają uczniowskie kluby sportowe oraz kluby dla dorosłych w ramach Ludowych Klubów sportowych. Są to:

Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół w Daszynie

Stowarzyszenie LKS „OLDBOY” w Mazewie

2.11 Poziom bezrobocia

Znacząca część mieszkańców gminy zatrudnionych jest w rolnictwie, które generuje ograniczoną ilość miejsc pracy i charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Poprawa sytuacji na gminnym rynku pracy upatruje się w realizacji nowych gminnych inwestycji min w dziedzinie turystyki, logistyki, magazynowania i transportu, czy przetwórstwa rolno - spożywczego.

Bezrobotni zarejestrowani wg płci

	Jednostka miary	2013	2014	2015
ogółem	Osoba	354	302	236
mężczyźni	Osoba	87	150	114
kobiety	Osoba	267	152	122

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Stopa bezrobocia

Obszar	Jednostka miary	2013	2014	2015
w powiecie łęczyckim	%	16	14,2	12,1
w województwie łódzkim	%	13,9	11,9	10,1
w kraju	%	13,2	11,4	9,6

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Udział bezrobotnych wg wieku

Bezrobotni	Ogółem			Kobiety		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
18-24rż	85	67	43	44	42	26
25-34rż	90	81	59	46	46	43
35-44rż	66	49	38	29	20	13
45-54rż	74	71	55	36	27	22
55-59rż	22	22	24	8	10	10
60 i więcej lat	17	15	15	0	0	1

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

bezrobotni	Ogółem			Kobiety		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
do 1 m-ca	22	19	23	10	10	5
1-3 m-cy	55	46	38	26	12	15
4-6 m-cy	52	28	18	19	13	8

7-12 m-cy	67	33	28	24	13	11
13-24 m-ce	73	74	35	34	32	21
powyżej 24 m-cy	85	105	92	50	65	55

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Bezrobotni wg stażu pracy

bezrobotni	Ogółem			Kobiety		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
bez stażu	87	71	57	56	50	35
do 1 roku	74	68	54	39	40	35
1-5 lat	78	63	42	26	24	20
6-10 lat	59	56	46	24	19	15
11-20 lat	36	31	27	15	10	9
21-30 lat	13	11	6	2	1	1
30 i więcej	8	5	2	1	1	0

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Bezrobotni wg wykształcenia

bezrobotni	Ogółem			Kobiety		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Gimnazjalne i niżej	138	120	103	47	42	40
Zasadnicze zawodowe	105	92	57	49	37	23
Średnie ogólnokształcące	42	38	36	33	32	26
Policealne i śr. zawodowe	54	38	29	26	23	19
Wyższe	15	17	9	8	11	7

Źródło: PUP – dane z lat 2013-2015

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych, z niskim wykształceniem, krótkim stażem pracy oraz długotrwale bezrobotnych. Powyższe powoduje, że znalezienie pracy przez te osoby staje się z każdym miesiącem coraz trudniejsze, a ich brak aktywności zawodowej często powoduje wykluczenie społeczne. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że ponad połowa bezrobotnych nie jest już uprawniona do otrzymywania zasiłków.

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Łęczycy.

2.12. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Ochrona zdrowia na terenie gminy Daszyna realizowana jest poprzez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Gwardia Życia” w Łęczycy (filia w Mazewie). Oprócz opieki internistycznej funkcjonuje tam gabinet stomatologiczny, ginekologiczny, chirurgiczny oraz pracownia fizjoterapii. W Daszynie funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LILMED”. Oprócz opieki internistycznej znajduje się tam gabinet stomatologiczny i pracownia fizjoterapii. Specjalistyczna opieka zdrowotna oraz leczenie na poziomie szpitalnym realizowane są za pośrednictwem placówek ochrony zdrowia w pobliskim Łęczycy i Łodzi.

Zaopatrzenie w leki zapewniają dwa punkty apteczne w Daszynie i w Mazewie.

2.13 Grupy społeczne wymagających wsparcia

Opiekę społeczną i socjalną w gminie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Bezpośrednie wsparcie socjalne udzielane jest najczęściej rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem oraz właścicielom gospodarstw rolnych o małej powierzchni i słabej klasie użytkowanych gruntów. Pomoc kierowana jest również do rodzin patologicznych, osób nie zaradnych życiowo, ludzi starszych czy przewlekle chorych. Pomoc społeczna angażuje znaczne środki pochodzące z gminnego budżetu, które w innej sytuacji można by przeznaczyć na inwestycje. Uzupełnieniem działań gminy jest praca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy oraz działalność parafialnych oddziałów CARITAS.

Poniżej przedstawiono tabelaryczne dane dotyczące udzielone wsparcia socjalnego w gminie Daszyna w zależności od powodów trudnej sytuacji życiowej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach	
	2014	2015	2014	2015
Ubóstwo	155	157	423	406
Sieroctwo	0	1	0	2
Bezdomność	0	1	0	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	32	140	158
Bezrobocie	136	127	402	347
Niepełnosprawność	51	55	118	139
Długotrwała choroba	83	74	206	179
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	40	41	160	154

Alkoholizm	13	13	39	26
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	2	7	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna, zdarzenia losowe	0	1	0	3

*Podstawa: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2015 r.)

Zadania	Plan (zł)	Wykonanie (zł)	%
Zadania zlecone gminie			
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	1137044	1100416,17	96,78
Składka zdrowotna od świadczeń rodzinnych	2710,00	2541,60	93,79
Dodatek energetyczny	3748,00	3415,00	91,12
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	14117,00	13812,00	97,84
Zasiłki celowe z tytułu klęski żywiołowej - wichura	2500,00	2500,00	100
Dotacja na obsługę Karty Dużej Rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej	205,00 34111	155,44 33012,49	75,82 96,78

*Podstawa: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2015 r.)

Zadania	Plan (zł)	Wykonanie (zł)	%
Zadania własne			
Dotacja celowa na realizację zadania publicznego ramach programu "Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na 2015 r.	22500,00	22500,00	100
Zasiłki celowe i w naturze -dotacje na zasiłki okresowe	80000,00 340567,00	59302,20 335815,34	74,13 98,60
Zasiłki stałe	94053,00	93746,14	99,67
Składki zdrowotne od zasiłków stałych	7900,00	7747,32	98,07
Dodatek mieszkaniowy	100000,00	73614,60	73,61
Dożywianie uczniów -dotacje na dożywianie uczniów w szkole	42505,00 80776,00	33290,64 80776,00	78,32 100
Usługi opiekuńcze	37100,00	15809,02	42,61
Oplaty za DPS	142000,00	131254,17	92,43
Rodziny zastępcze	9700,00	9601,34	98,98

Ośrodki Pomocy Społecznej	102222,00 301595,53	102222,00 217093,89	100 71,98
---------------------------	------------------------	------------------------	--------------

*Podstawa: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie

Wsparcie o charakterze strukturalnym (gospodarczym)

Strukturalnego wsparcia finansowego, o charakterze gospodarczym potrzebują następujące grupy społeczne:

- bezrobotni wyrażający gotowość rozpoczęcia działalności gospodarczej;
- osoby działające dotychczas w sektorze produkcji rolniczej zmieniające profil działalności na nową produkcję lub usługi, pośrednio związane z rolnictwem, ale nie rolnicze np. produkcja biomasy, czy agroturystyka.
- przedsiębiorcy działający w sektorze usług o koniecznym dokapitalizowaniu majątku trwałego i wniesieniu nowego know – how niezbędnego do poprawy konkurencyjności;

Wymagają one szczególnej uwagi i zapewnienia dostępu do informacji i szkoleń w zakresie prawa i zagadnień ekonomicznych pozwalających skorzystać z dostępnych środków w perspektywie unijnej 2014-2020.

3. Problemy infrastrukturalne, gospodarcze i społeczne Gminy Daszyna

Do rzetelnej oceny obecnego stanu rozwoju Gminy Daszyna oraz wytyczenia celów służących rozwojowi jednostki na najbliższe lata, niezbędne jest określenie problemów jakie występują na tym terenie we wszystkich dziedzinach życia, w tym sferze gospodarczej, infrastrukturalnej i społecznej.

Gmina Daszyna jest gminą wiejską i boryka się z problemami typowymi dla tego rodzaju obszarów. Jej funkcjonowanie zdominowane jest przez działalność rolniczą, co rodzi konsekwencje w postaci skupienia się na tej dziedzinie gospodarki. Jednocześnie powoduje pewne zaniedbania i ograniczenia w rozwoju innych dziedzin, rodząc jednocześnie pilną potrzebę interwencji. Jednym z obszarów wymagających szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego jest dążenie do wzrostu poziomu życia mieszkańców gminy, a tym samym stwarzanie efektu zachęty dla nowych jej mieszkańców i poprawa wskaźnika migracji zewnętrznej.

Analizie poddano problemy występujące w trzech najważniejszych sferach funkcjonowania infrastrukturalnej, gospodarczej i społecznej.

3.1. Sfera infrastrukturalna.

Mimo dynamicznego rozwoju infrastruktury technicznej na terenie Gminy Daszyna w ostatnich kilku latach, głównie napędzanego możliwością finansowania ze środków unijnych, w sferze tej nadal pozostaje wiele do zrobienia. Nadany perspektywą unijną 2007-2013 impuls rozwojowy pozwolił min na inicjację budowy sieci gazowej na terenie Gminy, czy na budowę sieci ciepłowniczej w dwu największych miejscowościach – w Mazewie i Daszynie. Podjęto również działania służące poprawie warunków wodno-ściekowych na obszarze gminy oraz służących poprawie stanu powietrza min poprzez wymianę węglowych źródeł ciepła na zasilane paliwami ekologicznymi oraz inwestowanie w odnawialne źródła energii. Ogromne znaczenie dla gminnej działalności infrastrukturalnej ma powstanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do 2020r., który wytycza mapę podejmowanych działań inwestycyjnych w zakresie ochrony atmosfery.

Zapoczątkowany w ubiegłych latach rozwój infrastruktury na terenie gminy pozwolił na wprowadzenie jej działań na właściwe tory, ugruntował przyjęte założenia oraz wskazał kierunki dla podejmowania kolejnych działań. Jednocześnie, mimo prężnej ingerencji w sferę infrastrukturalną, pozostają nadal jej dziedziny, które wymagają podjęcia pilnych działań. Dotyczy to przede wszystkim sfery komunikacyjnej, zarówno w zakresie dróg jak i infrastruktury towarzyszącej. Nadal wymagana jest interwencja w kierunku likwidowania dysproporcji pomiędzy poszczególnymi wsiami Gminy Daszyna, co sprzyjać będzie zrównoważonemu rozwojowi tego obszaru.

Obszary wymagające interwencji w sferze infrastrukturalnej Gminy Daszyna, obejmują realizację programu inwestycji prowadzącego do sukcesywnego, zrównoważonego jej rozwoju. W ramach tych obszarów zidentyfikowano grupy działań:

- drogi gminne – stworzenie spójnego jakościowo systemu dróg gminnych z układem dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w celu poprawy ich dostępności dla inwestorów, turystów i mieszkańców
- rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej
- rozbudowa istniejących systemów ciepłowniczych, ze szczególnym uwzględnieniem centralnego zasilania w ciepłą wodę użytkową
- rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym czerpiących energię ze słońca, wiatru i roślin energetycznych, ze szczególnym naciskiem na rozwój energetyki odnawialnej
- rozbudowa i modernizacja systemu odbioru i oczyszczania ścieków, w tym min rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków

- mała retencja – budowa zbiornika retencyjnego z funkcją nawadniającą i rekreacyjną
- rewitalizacja obiektów zabytkowych, w tym zabudowań podworskich i parków
- sukcesywne tworzenie bazy turystycznej w oparciu o sielski charakter gminy, z uwzględnieniem budowy ścieżek rowerowych umożliwiających skomunikowanie gminnych terenów atrakcyjnych turystycznie, w tym obiektów dziedzictwa kulturowego i małej retencji
- rozwój szeroko rozumianej termomodernizacji obiektów – komunalnych i budownictwa indywidualnego poprzez podejmowanie działań służących oszczędności energii cieplnej i elektrycznej, w tym min docieplanie budynków, wymiana instalacji grzewczych, w tym źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii.

Dla skutecznej realizacji opisanych powyżej działań niezbędne jest wypełnienie następujących warunków:

- zaangażowania całej społeczności Gminy Daszyna, w tym władz samorządowych, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i samych mieszkańców
- podjęcia szerokiej współpracy z władzami gmin ościennych, powiatu i województwa
- kompleksowość i usystematyzowanie podejmowanych działań - zachowanie ustalonej kolejności i harmonogramu w ramach wykonywanych inwestycji
- podporządkowanie wszelkich podejmowanych działań celowi nadrzędnemu jakim jest rozwój społeczno-gospodarczy gminy
- zachowanie spójności podejmowanych działań z dokumentami strategicznymi powiatu łęczyckiego i województwa łódzkiego oraz kraju i Unii Europejskiej
- optymalne wykorzystanie wszelkich dostępnych źródeł zewnętrznego finansowania inwestycji, krajowych i zagranicznych, w tym min: środków z perspektywy unijnej 2014-2020, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich; funduszy krajowych, w tym Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- optymalne i racjonalne planowanie i wydatkowanie środków własnych gminy.

3.2. Sfera gospodarcza.

Z uwagi na rolniczy charakter Gminy Daszyna, brak bogactw naturalnych oraz przemysłu, jej rozwój gospodarczy pozostawał dotychczas w sferze drugoplanowej. Obecnie działalność gospodarcza na terenie gminy ogranicza się głównie do usług i

drobnego handlu oraz w niewielkim zakresie do działalności związanej z wydobyciem kruszyw. Powyższe powoduje, że na terenie gminy istnieje niewielki obszar możliwości zmian źródeł dochodów, to zaś implikuje dużą grupę ludności o niskich dochodach z tytułu działalności rolniczej, w której obserwuje się nadmiar siły roboczej. Konsekwencją tego stanu rzeczy są nie tylko niskie dochody własne Gminy Daszyna, ale również ograniczony w znaczącym stopniu popyt lokalny. Niskie dochody własne gminy powodują min ograniczone możliwości korzystania z zewnętrznych środków finansowych, gdzie wymagany jest finansowy udział własny, to zaś przekłada się na spowalnianie jej rozwoju.

Ilość zarejestrowanych na terenie gminy podmiotów gospodarczych wyraźnie wskazuje na przedsiębiorczość jej mieszkańców i potencjał do dynamicznego rozwoju gospodarczego. Pozwala również przypuszczać, że dostarczenie odpowiednich instrumentów i stworzenie możliwości rozwojowych spowoduje aktywizację mieszkańców i dalszy przyrost nowych przedsięwzięć gospodarczych.

Aby zapobiegać niekorzystnemu zjawisku „koła zamkniętego” gdzie niskie dochody własne gminy ograniczają jej rozwój i odwrotnie, konieczne jest podejmowanie działań długofalowych, skupiających się w dużej mierze na pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych, mogących wygenerować nowe miejsca pracy, czy zapotrzebowanie na nowe produkty, czy usługi lokalne. Nie bez znaczenie jest również inwestowanie w agroturystykę, czy dzięki rozwojowi infrastruktury drogowej oraz korzystnej lokalizacji, w transport i logistykę szczególnie produktów rolnych, głównie warzyw i owoców, z których słynie tutejszy region. Obszar turystyki na terenie gminy jest wyjątkowo zaniedbany, głównie z powodu braku tradycji w tej dziedzinie oraz odpowiedniej infrastruktury. Z tego też powodu nie ma miejsca informacja i promocja w tym zakresie.

Obszary wymagające interwencji w sferze gospodarczej Gminy Daszyna, obejmują realizację programu prowadzącego do sukcesywnego, zrównoważonego jej rozwoju. W ramach tych obszarów zidentyfikowano grupy działań:

- tworzenie zinfrastrukturyzowanych terenów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów
- tworzenie sprzyjających warunków formalno-finansowych do prowadzenia działalności gospodarczej, zachęcających inwestorów zewnętrznych do inwestowania w nowe miejsca pracy na terenie Gminy Daszyna
- wykorzystanie potencjału gminy do rozwoju i udoskonalania upraw energetycznych
- rozwój transportu i logistyki szczególnie produktów rolnych, głównie warzyw i owoców, z których słynie tutejszy region
- rozwój i wsparcie dla grup producenckich działających na terenie gminy

- rozwój, promocja i wsparcie dla rozwoju turystyki powiązanej z dziedzictwem kulturowym i infrastrukturą dla turystyki rowerowej, zdrową żywnością, w tym gospodarstwa agroturystyczne

- promocja i wspieranie działalności rolniczej oraz rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw w zakresie wytwarzania i dystrybucji zdrowej, tradycyjnej żywności.

Dla skutecznej realizacji opisanych powyżej działań niezbędne jest wypełnienie następujących warunków:

- zaangażowania społeczności Gminy Daszyna, zarówno tej części prowadzącej działalność gospodarczą, jak i tej potencjalnie nią zainteresowaną oraz władz samorządowych

- podjęcia szerokiej współpracy z władzami powiatu i województwa oraz z organizacjami przedsiębiorców z regionu i województwa

- stabilna i długofalowa współpraca z instytucjami badawczymi i wyższymi uczelniami w zakresie wsparcia naukowego kierunków rozwoju gospodarczego gminy

- kompleksowość, szeroki zasięg i systematyczność - zachowanie ustalonej kolejności i harmonogramu w ramach podejmowanych działań

- podporządkowanie wszelkich podejmowanych działań celowi nadrzędnemu jakim jest rozwój społeczno-gospodarczy gminy

- zachowanie spójności podejmowanych działań z dokumentami strategicznymi powiatu łęczyckiego i województwa łódzkiego oraz kraju i Unii Europejskiej

- optymalne wykorzystanie wszelkich dostępnych źródeł zewnętrznego finansowania inwestycji, krajowych i zagranicznych, w tym min: środków z perspektywy unijnej 2014-2020, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich; funduszy krajowych, w tym Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

- optymalne i racjonalne planowanie i wydatkowanie środków własnych gminy

- partnerstwo publiczno- prywatne – stworzenie warunków sprzyjających wspólnemu inwestowaniu partnerów prywatnych i samorządowego

- szeroko pojęta i wszechstronna promocja gospodarcza gminy, w tym opracowanie oceny atrakcyjności inwestycyjnej.

3.3. Sfera społeczna.

Problemy społeczne Gminy Daszyna nie odbiegają znacząco od problemów typowych dla obszarów wiejskich. Ma tu miejsce kumulacja wielu niekorzystnych

zjawisk, które przekładają się bezpośrednio na warunki i poziom życia mieszkańców. Wśród nich wymienić należy wielość gospodarstw rolnych o niewielkiej powierzchni, charakteryzujących się niskotowarową produkcją, gdzie istnieją bardzo ograniczone możliwości wprowadzania efektywnych technologii wytwarzania. Jako podstawowy powód powolnego rozwoju społecznego należy wskazać również dosyć niski poziom wykształcenia rolników, a także emigrację, szczególnie ludzi młodych i wykształconych. Problem stanowi również niski poziom mobilności mieszkańców gminy na rynku pracy. Rozwojowi społecznemu nie pomaga również słaby rozwój gospodarczy gminy. Mało zróżnicowana działalność gospodarcza oraz niewystarczająca liczba miejsc pracy w lokalnych firmach powoduje, że występuje nadmiar zatrudnionych w rolnictwie, generujących bardzo niewielkie dochody, a tym samym znacząco ograniczających popyt na terenie gminy. Natomiast ubogie społeczeństwo nie ma szans inwestowania w swój rozwój. Oczekuje się, że wdrożenie odpowiednich działań skutkować będzie aktywnością społeczną mieszkańców, obudzi w nich kreatywność i przedsiębiorczość, a także przywróci poczucie tożsamości lokalnej.

Obszary wymagające interwencji w sferze społecznej Gminy Daszyna, obejmują realizację programu prowadzącego do sukcesywnego, zrównoważonego jej rozwoju. W ramach tych obszarów zidentyfikowano grupy działań:

- działania w zakresie pomocy dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, w tym otwarcie domy pomocy społecznej na terenie gminy
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu
- systematyczne podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury publicznej, w tym szkół, przedszkoli, biblioteki, Domu Kultury, ośrodków zdrowia i obiektów sportowych min poprzez działania inwestycyjne modernizacyjne i nie inwestycyjne oraz rozszerzenie oferty kulturalno-oświatowej min poprzez utworzenie filii biblioteki, czy rozbudowę przyszkolnych obiektów sportowych
- stworzenie i zrealizowanie programu wspomagającego kształcenie ogólne na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w zakresie min języków obcych, służącego rozwojowi umiejętności i postaw uczniów niezbędnych na rynku pracy, takich jak: innowacyjność, kreatywność, praca zespołowa; ponadto działania wpłyną na stworzenie sprzyjających warunków do uczenia i nauczania eksperymentalnego oraz korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych; program realizowany będzie również z wykorzystaniem planowanej do rozbudowy przyszkolnej bazy sportowej na terenie gminy
- zdynamizowanie lokalnego rynku pracy poprzez wdrażanie lokalnego programu rozwoju przedsiębiorczości oraz włączenie się w programy

aktywizacji zawodowej i kształcenia ustawicznego na wszystkich poziomach – wojewódzkim, krajowym i europejskim

- mobilizowanie rolników do przechodzenia na wysoko wyspecjalizowaną produkcję, w tym roślin energetycznych
- aktywizacja społeczna mieszkańców, wspieranie lokalnych liderów i organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej gminy
- promocja i wsparcie dla budowy społeczeństwa obywatelskiego na poziomie wsi i gminy, zachęcanie do udziału w życiu społecznym powiatu i województwa.

Dla skutecznej realizacji opisanych powyżej działań niezbędne jest wypełnienie następujących warunków:

- tworzenie infrastruktury gospodarczej w oparciu i z uwzględnieniem potrzeb społecznych mieszkańców gminy
- podjęcia szerokiej współpracy w ramach działań pro-społecznych z władzami powiatu i województwa oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze społecznej z regionu i województwa
- kompleksowość, szeroki zasięg i systematyczność - zachowanie ustalonej kolejności i harmonogramu w ramach podejmowanych działań
- podporządkowanie wszelkich podejmowanych działań celowi nadrzędnemu jakim jest rozwój społeczno-gospodarczy gminy
- zachowanie spójności podejmowanych działań z dokumentami strategicznymi powiatu łęczyckiego i województwa łódzkiego oraz kraju i Unii Europejskiej
- optymalne wykorzystanie wszelkich dostępnych źródeł zewnętrznego finansowania inwestycji, krajowych i zagranicznych, w tym min: środków z perspektywy unijnej 2014-2020, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich; funduszy krajowych, w tym Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- optymalne i racjonalne planowanie i wydatkowanie środków własnych gminy
- aktywizacja społeczna gminy min poprzez pomoc materialną i formalno-prawną w tworzeniu i funkcjonowaniu na terenie gminy organizacji pozarządowych typu fundacje, stowarzyszenia i inne działających na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców
- szeroko pojęta i wszechstronna promocja społeczna gminy, w tym tworzenie pozytywnej atmosfery społecznej

- powiązanie działań pro-społecznych z rozwojem intelektualnym mieszkańców i podnoszeniem ich kwalifikacji zawodowych min poprzez motywację do zdobywania wiedzy, promocję otwartości na nowe doświadczenia, kontakty i udział w życiu społecznym regionu i województwo.

4. Wyznaczenie zadań wpływających na ograniczenie problemów społeczno-gospodarcze Gminy Daszyna.

Wskazane w treści opracowania problemy, występujące na obszarze Gminy Daszyna, wskazują trzy rodzaje kierunków działań niezbędnych do podjęcia w celu ich minimalizacji, w tym:

- w dziedzinie infrastruktury technicznej
- w dziedzinie gospodarki
- w dziedzinie społecznej.

Jedynie podjęcie skutecznej interwencji w ramach opisanych powyżej sfer umożliwi dynamiczny i zrównoważony rozwój gminy.

4.1. Zakres działań w dziedzinie infrastruktury technicznej.

Dynamiczny rozwój gminy ściśle uzależniony jest od budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej. Dzięki inwestowaniu w układ komunikacyjny gminy, rozwój sieci gazowej, ciepłowniczej czy energetyki, w tym produkcji tzw. „zielonej energii”, istnieją ogromne szanse na podniesienie atrakcyjności gminy zarówno dla podmiotów gospodarczych jak i mieszkańców. Rozwój infrastruktury wprost prowadzi do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej gminy, stworzenia warunków do napływu nowych inwestorów również spoza jej terenu. Poprawa jakości i dostępności dróg gminnych oraz ich powiązania z drogami powiatowymi i wojewódzkimi z pewnością wpłynie na rozwój handlu i logistyki oraz produkcji i przetwórstwa rolnego – głównej gałęzi gospodarki na tym terenie.

Rozwój infrastruktury technicznej ma również bezpośrednie przełożenie na poprawę jakości życia samych mieszkańców gminy. Dostępność sieci gazowej, ciepłowniczej, czy odnawialnych źródeł energii dla odbiorców indywidualnych w połączeniu z powszechnie dostępną, nowoczesną infrastrukturą społeczną powoduje, że gmina staje się przyjaznym miejscem do życia, pracy czy zamieszkania, to zaś może przełożyć się na wzrost liczby jej mieszkańców.

Inwestowanie w infrastrukturę turystyczną w połączeniu z ochroną i promocją obiektów dziedzictwa kulturowego, pozwoli na stworzenie na terenie gminy atrakcyjnych miejsc wypoczynku nie tylko dla jej mieszkańców, ale również dla turystyki weekendowej czy agroturystycznej. Niezbędne w tym zakresie jest podjęcie

działań zmierzających np. do budowy ścieżek rowerowych, czy zbiornika retencyjnego oraz wsparcie dla mieszkańców w zakresie tworzenia gospodarstw agroturystycznych.

Reasumując, aby uzyskać oczekiwane efekty w ramach zrównoważonego rozwoju gminy, konieczne jest konsekwentne i wieloetapowe inwestowanie w infrastrukturę techniczną na tym terenie. W związku z powyższym w perspektywie czasowej objętej niniejszym Planem, działania władz gminy powinny skoncentrować się przede wszystkim na:

- przebudowie i modernizacji dróg gminnych, lokalnych i wewnętrznych, z uwzględnieniem dostępności do dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych

- rozbudowie dystrybucyjnej sieci gazu ziemnego w zakresie umożliwiającym podłączenie jak największej liczby odbiorców

- inwestowaniu w energetykę opartą na odnawialnych źródłach energii, w tym w oparciu o szeroko dostępną na tym terenie biomasę, z uwzględnieniem rozbudowy sieci dystrybucyjnej

- ukształtowaniu bazy agroturystycznej na terenie gminy wraz z inwestowaniem w niezbędną infrastrukturę.

Wskazane powyżej cele realizowane będą poprzez następujące działania inwestycyjne:

a) w ramach modernizacji, przebudowy, remontu dróg gminnych interwencji wymagają odcinki dróg:

- Krężelewice – Upale
- Krężelewice – Siedlec
- Zieleniew – Żabokrzeki
- Sławoszew – Koryta
- Koryta – Siedlec
- Miroszewice – Goszczywno
- Mazew – Lipówka
- Mazew Kolonia
- Lipówka – Jarochówek
- Karkoszki
- Karkoszki – Jabłonna

- Rzędków Dolny – Rzędków Górny
- Izabelin – Żelazna Stara
- Upale – Jabłonna
- Mazew – Mazew Nowy
- Ogrodzona – Jarochów
- Skrzynki – Jacków
- Daszyna – Karkoszki
- Jarochów – Jarochówek
- Mazew Kolonia – Zieleniew
- Zieleniew – Opiesin
- Walew – Sławoszew
- Sławoszew – Jarochówek
- Goszczywno – Jacków
- Jarochów – Żelazna Nowa
- Walew – Stara Żelazna
- Zagróbki – Żabokrzeki
- Mazew – Mazew Nowy – Łubno
- Ogrodzona – Mazew Nowy

Łączna długość dróg gminnych wymagająca interwencji w zakresie remontu, modernizacji lub przebudowy wynosi ok. 59,6 km.

b) w ramach modernizacji, przebudowy, remontu dróg dojazdowych interwencji wymagają odcinki dróg:

- Łubno
- Opiesin – Opiesinek
- Stara Żelazna
- Upale
- Gańsiorów
- Osędowice

- Daszyna – Osędownice
- Krężelewice x 2
- Walew – Jarochówek
- Jarochów – Jarochówek
- Mazew Kolonia
- Mazew Kolonia – Zieleniew
- Zagróbki – Gąsiorów
- Mazew x 2

Łączna długość dróg dojazdowych wymagająca interwencji w zakresie remontu, modernizacji lub przebudowy wynosi ok. 12,1 km.

c) w ramach poprawy funkcjonalności układu komunikacyjnego:

- rozwój transportu publicznego poprzez zakup niskoemisyjnego taboru samochodowego

d) w ramach uzdatniania wody, oczyszczania ścieków i rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy:

- budowa sieci wodociągowej na odcinku ok. 1,5 km - Walew – Jarochów
- budowa przyłączy wodociągowych w miejscowości Jarochów, Koryta, Walew, Lipówka, Goszczywno, Żelazna Stara
- modernizacja stacji uzdatniania wody w Korytach – II etap, końcowy
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Daszyna – budowa nowego odcinka o długości 5,5 km wraz z przepompownią ścieków
- kontynuacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy – etap obejmujący ok. 100 szt.
- budowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowości Mazew, w tym budowa oczyszczalni ścieków wraz z punktem zlewnym oraz sieci kanalizacyjnej długości ok. 4 km.

e) w ramach rozbudowy dystrybucyjnej sieci gazowej:

- budowa gazociągu średniego ciśnienia do 0,5 MPa na odcinku od pkt. Z 44 do miejscowości Ogrodzona (granica gmin Daszyna / Krośniewice) o średnicy 250 mm

- budowa sieci gazowej do 0,5 MPa w miejscowości Opiesin – 3780 mb o średnicy 110 mm. Gazociąg budowany będzie z rur SDR11 zgrzewanych doczołowo i elektrooporowo
  - budowa gazociągu średniego ciśnienia do 0,5 MPa - spinka na odcinku od Stacji redukcyjno Pomiarowej I stopnia w Witoni do miejscowości Garbalin – wpięcie w istniejący rurociąg Dn 110 mm
  - budowa przyłączy gazu na terenie Gminy Daszyna – 30/40 szt/rok
  - rozbudowa sieci gazowej do 0,5 MPa na terenie gminy Daszyna – ok. 5 km/rok
- f) w ramach inwestowania w energetykę opartą o odnawialne źródła energii:
- budowa lokalnej elektrociepłowni opalanej biomasą o maksymalnej mocy cieplnej 5 MW i elektrycznej 420-470 kW wraz z infrastrukturą towarzyszącą i sieciami dystrybucyjnymi, w tym rozbudowa sieci ciepłowniczej/chłodniczej oraz podjęcie współpracy z gestorem w ramach dostosowania sieci energetycznej na terenie gminy do odbioru wyprodukowanej energii elektrycznej
  - budowa mikroinstalacji prosumenckich, w tym instalacji PV o mocy do 40 kWp, kolektorów słonecznych o mocy do 300 kW, pomp ciepła o mocy do 300 kW, kotłów na biomasę o mocy do 300 kW dla budynków mieszkalnych jedno i wielorodzinnych na terenie gminy Daszyna – 50 - 100 instalacji oraz w budynkach użyteczności publicznej - zaplanowano wykonanie ok. 5 instalacji
  - budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego w oparciu o lampy fotowoltaiczne - instalacja stanowi niezależne źródło oświetlenia; planuje się wykonanie ok. 100 sztuk lamp
- g) w ramach podnoszenia wartości i poszanowania dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystania w ramach działalności turystycznej:
- kompleksowa rewitalizacja nieruchomości zabytkowych na terenie Gminy Daszyna, w tym wykonanie prac w zakresie modernizacji przegród, instalacji wewnętrznych i zewnętrznych wraz z rewitalizacją terenów zielonych towarzyszących zabytkom
- h) w ramach ukształtowania bazy agroturystycznej na terenie gminy:
- utworzenie szlaków i budowa ścieżek rowerowych łączących atrakcje turystyczne, w tym łączących planowany zbiornik retencyjny z obiektami zabytkowymi
  - utworzenie miejsc rekreacyjnych – piknikowych w pobliżu atrakcji turystycznych

i) w ramach ukształtowania bazy agroturystycznej oraz wspomaganie zaplecza melioracyjnego na terenie gminy:

- utworzenie zbiornika „małej retencji” w okolicach miejscowości Łubno i Zieleniew

j) w ramach działań na rzecz gospodarki niskoemisyjnej i ograniczenia zużycia energii na terenie gminy oraz inwestowania w infrastrukturę społeczną, oświatową i sportowo-rekreacyjną:

- kompleksowa termomodernizacja gminnych budynków mieszkalnych – wykonanie prac w zakresie: docieplenie przegród zewnętrznych; wewnętrznych; wymiana okien; wymiana drzwi; modernizacja instalacji grzewczych; wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

- budowa energooszczędnych jednorodzinnych domów mieszkalnych - opracowanie programu przewidującego przygotowanie i realizację w imieniu indywidualnych mieszkańców gminy dokumentacji projektowej; wniosków o dofinansowanie z dostępnych źródeł zewnętrznych; przeprowadzenie inwestycji; nadzór inwestorski; rozliczenie inwestycji (inwestycje realizowane będą ze środków własnych mieszkańców przy udziale zewnętrznych środków finansowych pozyskanych przez gminę w ich imieniu)

- rozbudowa przyszkolnych obiektów sportowo-rekreacyjnych w Daszynie i Mazewie min poprzez wykonanie wysokosprawnej wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w Sali sportowej w Daszynie oraz budowę boisk sportowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Daszynie i Mazewie

- adaptacja budynku po szkole w Drzykozach na Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych

- budowa, adaptacja i rozbudowa istniejących obiektów na terenie gminy, w celu powstania nowych mieszkań

k) w ramach działań na rzecz gospodarki odpadami na terenie gminy:

- kontynuacja dotychczasowych działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów

Oprócz bezpośrednich działań inwestycyjnych w infrastrukturze technicznej należy zadbać o sferę promocji i działań nie inwestycyjnych w tym zakresie, które bez wątpienia przyspieszą realizację tych pierwszych. Wskazane powyżej cele realizowane będą poprzez następujące działania nie inwestycyjne:

a) Edukacja ekologiczna i promocja działań objętych Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna – energooszczędność, odnawialne źródła energii, czyste powietrze

- b) Promocja rozwiązań energooszczędnych w zamówieniach publicznych i gospodarce przestrzennej
- c) Uruchomienie programu wsparcia dla mieszkańców gminy w ramach pozyskania środków zewnętrznych na likwidację lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym i zastąpienie ich zasilaniem z sieci gminnej lub gazem sieciowym oraz na termomodernizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii u odbiorców indywidualnych
- d) Utworzenie programu rozwoju agroturystyki na terenie Gminy Daszyna, przy udziale mieszkańców gminy i z wykorzystaniem obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rekreacyjnych – zbiornika retencyjnego, ścieżek rowerowych itp.

4.2. Zakres działań w dziedzinie gospodarki.

Jednym z obszarów, który ma decydujący wpływ na dynamiczny rozwój gminy jest sfera gospodarki, ściśle odnosząca się do poziomu i jakości przedsiębiorczości obecnej na terenie gminy i możliwej do zaadoptowania spoza jej obszaru.

Na terenie Gminy Daszyna rozwój przedsiębiorczości determinują jej rolniczy charakter oraz położenie na szlaku komunikacyjnym północ-południe. W związku z powyższym planując rozwój gospodarczy należy skoncentrować się na możliwościach wynikających z tych dwu wyznaczników przy jednoczesnym ukierunkowaniu na konkretne sfery działalności.

Położenie Gminy Daszyna po obu stronach drogi krajowej nr 91, stanowiącej jednocześnie połączenie z autostradą A1 oraz węzłem autostradowym „Północ” powoduje, że obszar ten powinien sprzyjać rozwojowi przedsiębiorstw prowadzących działalność transportową i logistyczną. Jednocześnie potencjał rolniczy tego terenu - miejscowa produkcja zbóż, warzyw i owoców dają możliwości rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego i magazynowania produktów rolnych.

Dogodne połączenia komunikacyjne oraz malownicze położenie terenów gminy na obszarze wzgórz morenowych, a także miejscowy potencjał do produkcji zdrowej żywności to dobra baza do rozwoju agroturystyki, turystyki weekendowej i regionalnej.

Rolniczy charakter gminy to także ogromny potencjał do rozwoju energetyki odnawialnej na tym terenie, w oparciu o uprawę roślin energetycznych i innego rodzaju biomasy, w tym słomy.

Osiągnięcie stabilnego rozwoju gospodarczego gminy zdefiniowano poprzez osiągnięcie następującej grupy celów:

GRUPA I – ugruntowanie pozycji „ZIELONEJ GMINY”

- zwiększenie obecnej produkcji roślin energetycznych i biomasy na terenie gminy
- zwiększenie wydajności produkcji roślin energetycznych i biomasy z ha oraz poprawa jakości wyprodukowanej biomasy
- uruchomienie sprzedaży energii elektrycznej i ciepłej/chłodu pochodzącej z własnej produkcji w elektrociepłowni opalanej biomasą wraz z rozbudową sieci dystrybucji ciepła/chłodu

Powyższe cele możliwe będą do osiągnięcia pod warunkiem podjęcia współpracy z wyższymi uczelniami i instytucjami zajmującymi się taką problematyką. Konieczne będzie również podjęcie szeroko zakrojonej akcji promocyjnej i szkoleniowej z uwzględnieniem wiedzy agrotechnicznej i analizą ekonomiczną. Z uwagi na to, że bezpośrednim odbiorcą większości wyprodukowanej biomasy będzie sama Gmina Daszyna, jako czołowy wytwórca energii w oparciu o biomasę roślinną w regionie, zbyt na produkty tego rodzaju jest właściwie zagwarantowany.

GRUPA II – pozyskanie nowych inwestorów, generowanie nowych miejsc pracy

- przygotowanie terenu inwestycyjnego z pełną infrastrukturą sieciową i komunikacyjną z przeznaczeniem dla nowych inwestorów, w lokalizacji umożliwiającej dostęp do sieci dróg krajowych i wojewódzkich
- promocja atutów gminy w regionie i województwie, szczególnie w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, magazynowania produktów, logistyki i transportu multimodalnego
- wykorzystanie istniejącej kolejki wąskotorowej do utworzenia taniego transportu kolejowego, łączącego teren gminy z platformą przeładunkową w Łęczycy
- stworzenie sprzyjających warunków formalno-prawnych do inwestowania w tworzenie farm wiatrowych
- generowanie nowych lokali użytkowych dla potrzeby handlu i usług

Powyższe cele możliwe będą do osiągnięcia pod warunkiem wypracowaniu systemu wsparcia formalno-prawnego dla potencjalnych inwestorów. Niezbędne będzie również przygotowanie programu informacyjnego dla inwestorów dotyczącego możliwości uzyskania wsparcia ze środków krajowych i zagranicznych na nowe inwestycje, czy na utworzenie nowych miejsc pracy.

GRUPA III – tworzenie zaplecza mieszkalno-społeczno-kulturalnego dla obecnych i nowych mieszkańców gminy

- budowa nowych i adaptacja istniejących dostępnych lokali na mieszkania przy udziale Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Daszyna Sp. z o.o.
- zabezpieczenie odpowiedniej ilości miejsc w przedszkolach i szkołach na terenie gminy
- zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy dla wszystkich mieszkańców

GRUPA IV – wspomaganie i stymulowanie rozwoju agroturystyki, turystyki weekendowej i regionalnej

- utworzenie programu wsparcia wraz z uzyskaniem efektu zachęty dla tworzenia gospodarstw agroturystycznych
- wykorzystanie potencjału rolniczego gminy do produkcji zdrowej żywności
- tworzenie infrastruktury technicznej, wspomagającej w postaci budowy zbiornika retencyjnego, ścieżek rowerowych, miejsc piknikowych.

Powyższe cele możliwe będą do osiągnięcia pod warunkiem uporządkowania dotychczasowych działań i stworzeniu spójnego, skonkretyzowanego programu rozwoju agroturystyki na terenie Gminy Daszyna. Realizacja programu opierać się musi na ścisłej współpracy z mieszkańcami oraz na prawidłowo zdefiniowanych ich oczekiwaniach co do efektów tego rodzaju działalności. Program powinien jasno definiować grupę odbiorców usług turystycznych, zakres udziału władz samorządowych w przedsięwzięciu oraz zobowiązywać do systematycznego realizowania przyjętych w jego ramach założeń. Niezbędnym elementem będzie też szeroko pojęta promocja gminy jako obszaru o wyjątkowych walorach turystycznych, prowadzona w regionie i województwie. Biorąc pod uwagę sielski charakter gminy, potencjał do produkcji zdrowej żywności oraz dziedzictwo kulturowe tego terenu, wydaje się być zasadnym kierowanie oferty turystycznej do rodzin z małymi dziećmi oraz ludzi ceniących ekologiczne podejście do życia, lubiących ruch na świeżym powietrzu i bezpośredni kontakt z naturą.

4.3. Zakres działań w serze społecznej.

Jednym z obszarów, bez którego nie możliwy jest zrównoważony rozwój gminy jest sfera społeczna. Do sfery społecznej zaliczyć można działania dotyczące opieki zdrowotnej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, czy rozwoju infrastruktury teleinformacyjnej.

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy Daszyna funkcjonują obecnie dwa Ośrodki Zdrowia w miejscowości Daszyna i Mazew. Obsługują one wszystkich mieszkańców gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i w wąskiej ofercie w ramach opieki specjalistycznej. Dość szeroka oferta

dotyczy specjalistycznej opieki rehabilitacyjnej, która prowadzona jest min w Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnym w Daszynie. Pozostała specjalistyczna opieka zdrowotna, w tym laboratoryjna i szpitalna dla mieszkańców gminy realizowana jest w placówkach zlokalizowanych w pobliskiej Łęczycy. Biorąc pod uwagę istniejące potrzeby mieszkańców gminy, obecny poziom opieki zdrowotnej jest wystarczający i nie wymaga pilnej interwencji ze strony władz lokalnych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego działania władz gminy, w najbliższych latach, powinny skupić się na kompleksowej modernizacji obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym obiektu dworu w Daszynie wraz otaczającym go parkiem oraz obiektu „starego urzędu gminy” w Mazewie. Restauracja dworu w Daszynie rozpoczęta została w roku 2012. Do tej pory wyremontowano obiekt dworu właściwie w pełnym zakresie. Pozostają jedynie do wykonania – remont ganku wejściowego, instalacje teletechniczne, klimatyzacja miejscowa i wyposażenie wewnątrz. Zaplanowano również prace konserwatorskie zabytkowego parku dworskiego otaczającego obiekt dworu. Uwagę władz lokalnych należy skupić ponadto na konieczności przeprowadzenia generalnej, kompleksowej rewitalizacji obiektu „starego urzędu gminy” w Mazewie. Jest to ostatni moment na uratowanie tej budowli, stanowiącej nieocenioną wartość dla utrzymania tożsamości lokalnej. Obecnie obiekt w Mazewie przechodzi procedurę wpisania do rejestru obiektów zabytkowych, której zakończenie przewiduje się na maj 2016r. Oba obiekty po zakończeniu prac modernizacyjnych, rewitalizacyjnych pełnić będą funkcje kulturalne.

W ramach zadań własnych samorządu lokalnego, na terenie Gminy Daszyna działają dwie placówki oświatowe – szkoła podstawowa w Mazewie i Zespół Szkół w Daszynie, które realizują kształcenie na poziomie podstawowym i gimnazjum. Ponadto na terenie Gminy Daszyna funkcjonują dwa przedszkola - w miejscowości Mazew i Daszyna. Biorąc pod uwagę analizę demograficzną, ilość miejsc dostępna w szkołach i przedszkolach na terenie gminy jest obecnie wystarczająca i zabezpiecza potrzeby w tym zakresie na kilka najbliższych lat. Wszystkie placówki oświatowe na terenie Gminy Daszyna zostały poddane w ostatnich latach kompleksowej modernizacji zarówno zewnętrznej jak i wewnętrznej. Sukcesywnie następuje doposażanie placówek w nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe. Dzięki zewnętrznym środkom unijnym i krajowym, szczególnie w szkołach, prowadzone są programy edukacyjne. W najbliższej perspektywie planuje się kontynuowanie działań w kierunku pozyskiwania środków zewnętrznych na programy edukacyjne, pomoce naukowe i wyposażenie dydaktyczne.

Przy obu obiektach szkolnych, w Daszynie i Mazewie, istnieje infrastruktura sportowa w postaci nowoczesnych sal sportowych, z których korzystać może nie tylko młodzież szkolna, ale i wszyscy mieszkańcy gminy. Ich wyposażenie spełnia obowiązujące wymagania i przepisy. Brakuje natomiast zewnętrznej infrastruktury sportowej. W związku z powyższym planuje się przy obu obiektach szkolnych budowę boisk sportowych wraz z bieżniami, skoczniami i rzutniami oraz niezbędną

infrastrukturą towarzyszącą – oświetlenie, odwodnienie, zagospodarowanie terenu. Ponadto przy szkole w Mazewie zaplanowano budowę kortu tenisowego oraz boiska do piłki plażowej. Planowana rozbudowa infrastruktury sportowej wpłynie na poprawę sprawności i wydolności młodzieży szkolnej, zachęci ją do uprawiania różnych dyscyplin sportowych, pozwoli na wyrównanie dysproporcji pomiędzy młodzieżą z terenów wiejskich i miejskich. W ramach budowy obiektów sportowo-rekreacyjnych planuje się budowę kilku placów zabaw dla dzieci, w tym min przy szkole w Mazewie oraz budowę ścieżek rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą w postaci min miejsc piknikowych. Wszystkie planowane do podjęcia działania powinny wpłynąć na wzrost atrakcyjności Gminy Daszyna jako miejsca dogodnego do życia, pracy i zamieszkania. Tym samym proces emigracji młodych ludzi z terenu gminy winien zostać zatrzymany, a wręcz intensyfikacja jej działań może spowodować napływ na teren gminy nowych mieszkańców.

Od kilku lat Gmina Daszyna inwestuje w rozwój infrastruktury teleinformatycznej. W tym zakresie w ostatnich latach zrealizowano projekty obejmujące budowę i wdrożenie nowoczesnych systemów teleinformatycznych w Urzędzie Gminy oraz jednostkach organizacyjnych gminy, wspomagających efektywne zarządzanie i kontakt z mieszkańcami. Przy Gimnazjum w Daszynie powstała „wioska internetowa”, w ramach której mieszkańcy gminy mogą bezpłatnie korzystać z internetu. Podobna bezpłatna usługa dostępna jest w obrębie Urzędu Gminy Daszyna. W najbliższych latach planuje się kontynuację podejmowanych dotychczas działań poprzez doskonalenie i rozbudowę systemów informatycznych zarządzanych przez gminę, pozyskiwanie nowego oprogramowania, czy udostępniania bezpłatnego internetu mieszkańcom gminy w szerszym niż dotychczas zakresie.

Tak jak dotychczas, w kolejnych latach planuje się wsparcie dla działających lokalnie organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem, tych działających w zakresie krzewienia kultury i tradycji lokalnych oraz dziedzictwa kulturowego, a także dbających o utrzymanie bezpieczeństwa na terenie Gminy. Przewiduje się min pomoc w pozyskaniu zewnętrznych środków finansowania dla lokalnych zespołów folklorystycznych, czy orkiestry dętej przy OSP w Mazewie. Szczególny nacisk położony zostanie na wsparcie jednostek OSP na terenie Gminy Daszyna, w tym planuje się zakup, dla OSP w Daszynie, należącej do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego, wozu strażackiego typu średniego. W ramach krzewienia kultury lokalnej i tradycji planuje się, w ramach organizowanych imprez lokalnych np. dożynek, angażowanie organizacji pozarządowych prowadzących działalność kulturalną. Przewiduje się również wsparcie dla organizacji lokalnych biorących udział w konkursach i imprezach poza granicami gminy.

5. Planowane do osiągnięcia rezultaty wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.

Dla każdej ze wskazanych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna grupy działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych zdefiniowano planowane do osiągnięcia korzyści i spodziewane do wywołania nimi skutki. Oczekuje się, że realizacja podejmowanych przedsięwzięć objęta będzie stałym monitoringiem, który pozwoli na bieżącą ocenę parametrów i ewentualną ich korektę.

I. Sfera infrastrukturalna

grupa działań	Planowane do osiągnięcia korzyści	oddziaływanie	ewentualne zagrożenia
Działania inwestycyjne			
modernizacja, przebudowa, remont dróg gminnych	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu i oszczędność kosztów przejazdu - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - poprawa dostępności do dróg o lepszej jakości - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i niedostatecznych parametrów dróg 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy - napływ nowych inwestorów, wzrost liczby nowych miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość społeczna lokalnego środowiska - niska efektywność współpracy z instytucjami zarządzającymi obszarami sąsiadującymi z drogami
modernizacja, przebudowa, remont dróg dojazdowych	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu i oszczędność kosztów przejazdu - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - poprawa dostępności do dróg o lepszej jakości - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy - napływ nowych inwestorów, wzrost liczby nowych miejsc pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość społeczna lokalnego środowiska - niska efektywność współpracy z instytucjami zarządzającymi

	niedostatecznych parametrów dróg		obszarami sąsiadującymi z drogami
poprawa funkcjonalności układu komunikacyjnego min poprzez transport publiczny	<ul style="list-style-type: none"> - oszczędność kosztów przejazdu - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności społecznej gminy - napływ nowych mieszkańców - wzrost integralności gminy z regionem 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - informacja i promocja nowych rozwiązań komunikacyjnych - opór społeczny w zakresie korzystania z transportu publicznego jako alternatywy do własnych środków transportu - niska efektywność współpracy z samorządami w regionie
uzdatnianie wody, oczyszczanie ścieków i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie ciągłości dostaw wody o wymaganych parametrach - oszczędność kosztów eksploatacyjnych - przyłączenie do sieci wodociągowej gospodarstw domowych nie korzystających do tej pory z wodociągów - zapewnienie dostaw wody o dopuszczalnych parametrach fizykochemicznych i eliminacja ryzyka sanitarnego - wykluczenie dowożenia wody podczas suszy - nowe gospodarstwa domowe podłączone do 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu zdrowia mieszkańców - poprawa jakości życia mieszkańców - poprawa jakości środowiska naturalnego - wzrost atrakcyjności terenu jako miejsca sprzyjającego mieszkańcom i przedsiębiorcom - napływ nowych mieszkańców i inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość społeczna i ekologiczna lokalnego środowiska - trudne warunki gruntowe i geologiczne - brak kompleksowej inwentaryzacji sieci melioracji na terenie gminy

	<p>kanalizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie ryzyka wprowadzania do środowiska ścieków nieoczyszczonych - obniżenie kosztów gospodarstw domowych - poprawa parametrów jakościowych ścieków oczyszczonych 		
rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - obniżenie ilości zachorowań głównie wśród dzieci i osób starszych na choroby dróg oddechowych, astmę itp. - oszczędność czasu i wygoda użytkowników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy - napływ nowych inwestorów i mieszkańców, wzrost liczby nowych miejsc pracy - poprawa stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość ekologiczna lokalnego środowiska - trudne warunki geologiczne - brak kompleksowej inwentaryzacji sieci melioracji na terenie gminy - uzyskanie zgód właścicieli działek przez które prowadzona jest sieć gazowa
inwestowanie w energetykę opartą o odnawialne źródła energii	<ul style="list-style-type: none"> - redukcja emisji CO₂ i pozostałych zanieczyszczeń - wzrost wykorzystania OZE - wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w energetyce - obniżenie ilości zachorowań głównie wśród dzieci i osób starszych na choroby dróg oddechowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - edukacja społeczeństwa w zakresie oszczędności energii i redukcji emisji CO₂ - rosnące zainteresowanie zagadnieniami środowiskowymi i wdrażaniem oze 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość ekologiczna lokalnego środowiska - brak zainteresowania społeczeństwa inwestowaniem w oszczędność energii i OZE ze względu na wysokie koszty

	<p>astmę itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oszczędność czasu i wygoda użytkowników - oszczędność kosztów eksploatacyjnych - przygotowana energetyczna infrastruktura wyjściowa do dalszej rozbudowy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego - powstanie i rozwój lokalnego rynku usług energetycznych - poprawa stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców 	<p>inwestycyjne i eksploatacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania lokalnych przedsiębiorców inwestowaniem w oszczędność energii i OZE ze względu na wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne - niechęć nowych inwestorów do drogich, innowacyjnych rozwiązań w gospodarce energetycznej - brak zainteresowania społeczeństwa pozyskiwaniem środków finansowych - wyludnianie się gminy
<p>podnoszenie wartości i poszanowanie dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystanie w ramach działalności turystycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przywrócenie i zachowanie walorów historycznych i estetycznych obiektów zabytkowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą - ilość obiektów zabytkowych poddana kompleksowej modernizacji - ilość obiektów wykorzystywana w celu promocji tradycji i dziedzictwa kulturowego w turystyce - ilość odrestaurowanych i funkcjonujących obiektów kultury i dziedzictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców - rozwój turystyki - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - kultywowanie tradycji lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - problemy z identyfikacją tożsamości społeczności lokalnej - trudne warunki techniczne i brak materiałów historycznych służących odtworzeniu części architektonicznej obiektów
<p>ukształtowanie bazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość powstałych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z

agroturystycznej	<p>gospodarstw agroturystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość osób korzystających z powstałej infrastruktury agroturystycznej - natężenie ruchu turystycznego na terenie gminy 	<p>mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki - rozwój gospodarczy gminy - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - kultywowanie tradycji lokalnych - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy 	<p>pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację</p> <ul style="list-style-type: none"> - ostrożność mieszkańców w inwestowanie w nowy rodzaj działalności i rezygnacji z dotychczasowego źródła dochodów - nawiązanie stałej i efektywnej współpracy pomiędzy samorządem i mieszkańcami
wspomaganie zaplecza melioracyjnego	<ul style="list-style-type: none"> - wybudowanie zbiornika małej retencji - ilość osób korzystających z powstałej infrastruktury w celach rekreacyjnych - natężenie ruchu turystycznego na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców - rozwój turystyki - rozwój gospodarczy gminy - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - wzrost różnorodności biologicznej poprzez powstanie nowego ekosystemu 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - trudności w pozyskaniu niezbędnych decyzji środowiskowych i administracyjnych - pozyskanie gruntów pod zbiornik retencyjny
działania na rzecz gospodarki niskoemisyjnej i ograniczenia zużycia energii na terenie gminy oraz inwestowania w infrastrukturę społeczną, oświatową i sportowo-rekreacyjną	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów eksploatacji - dostosowanie standardów nauczania do obowiązujących wymagań oraz dążenie do sukcesywnego podnoszenia poziomu edukacji - oszczędność i efektywne wykorzystanie energii - poprawa estetyki 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - edukacja społeczeństwa w zakresie oszczędności energii i redukcji emisji CO₂ - poprawa stanu wydolności i sprawności fizycznej uczniów - poprawa szans 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość ekologiczna lokalnego środowiska - brak zainteresowania społeczeństwa inwestowaniem w oszczędność energii ze względu na wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne

	<p>obiektów</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość zmodernizowanych lokali mieszkalnych socjalnych i komunalnych - zapewnienie mieszkań osobom, które znajdują się w niedostatku i mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe - poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa obiektów - ilość powstałych obiektów przyszkolnych zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - ilość dzieci i młodzieży korzystająca z wybudowanych obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów 	<p>edukacyjnych, sportowych, aktywizacja lokalnej społeczności</p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja zdrowego trybu życia - poprawa warunków do życia, pracy i nauki - osiąganie lepszych efektów wychowawczych i dydaktycznych - wzrost zadowolenia społecznego - zapobieżenie sytuacjom bezdomności czasowej i trwałej, szczególnie wobec osób i rodzin najbardziej zagrożonych tym zjawiskiem 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom zainteresowania i zaangażowania mieszkańców w planowane działania
działania na rzecz gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odpadów segregowanych - zmniejszenie liczby dzikich wysypisk śmieci - poprawa poziomu czystości gminy w sferze publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poczucia odpowiedzialności mieszkańców za poziom czystości gminy i miejsca zamieszkania - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców - poprawa wizerunku gminy - poprawa jakości życia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość ekologiczna lokalnego środowiska - brak zainteresowania społeczeństwa inwestowaniem w segregację odpadów - niski poziom zainteresowania i zaangażowania mieszkańców w planowane działania
Działania nie inwestycyjne			
Edukacja ekologiczna i	- ilość odbiorców	- wzrost poczucia	- niska świadomość

<p>promocja działań objętych Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna – energooszczędność, odnawialne źródła energii, czyste powietrze</p>	<p>informacji</p>	<p>odpowiedzialności mieszkańców za stan czystości powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców - poprawa wizerunku gminy - poprawa jakości życia mieszkańców 	<p>ekologiczna lokalnego środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania społeczeństwa inwestowaniem w oszczędność energii i OZE - niski poziom zainteresowania i zaangażowania mieszkańców w planowane działania
<p>Promocja rozwiązań energooszczędnych w zamówieniach publicznych i gospodarce przestrzennej</p>	<p>- ilość zastosowanych rozwiązań energooszczędnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i przedsiębiorców biorących udział w postępowaniach przetargowych - poprawa wizerunku gminy - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - edukacja w zakresie oszczędności energii i redukcji emisji CO₂ - rosnące zainteresowanie zagadnieniami środowiskowymi i wdrażaniem oze 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość ekologiczna uczestników procedur przetargowych i środowiska lokalnego - stosunkowo wysokie koszty inwestycyjne rozwiązań promujących energooszczędne rozwiązania technologiczne i OZE
<p>Uruchomienie programu wsparcia dla mieszkańców gminy w ramach pozyskania środków zewnętrznych na likwidację lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym i zastąpienie ich zasilaniem z sieci gminnej lub gazem sieciowym oraz na termomodernizację</p>	<p>- ilość zrealizowanych inwestycji indywidualnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców - poprawa wizerunku gminy - poprawa jakości powietrza - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość ekologiczna lokalnego środowiska - brak zainteresowania społeczeństwa inwestowaniem w oszczędność energii i OZE - niski poziom zainteresowania i

budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii u odbiorców indywidualnych		gminy - edukacja w zakresie oszczędności energii i redukcji emisji CO2 - rosnące zainteresowanie zagadnieniami środowiskowymi i wdrażaniem oze - poprawa stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców	zaangażowania mieszkańców w planowane działania
Utworzenie programu rozwoju agroturystyki na terenie Gminy Daszyna, przy udziale mieszkańców gminy i z wykorzystaniem obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rekreacyjnych – zbiornika retencyjnego, ścieżek rowerowych itp.	- ilość osób zainteresowanych zmianą dotychczasowej działalności lub jej rozszerzenia o agroturystykę	- poprawa jakości życia mieszkańców - rozwój turystyki - rozwój gospodarczy gminy - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - kultywowanie tradycji lokalnych - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy	- ostrożność mieszkańców w inwestowanie w nowy rodzaj działalności i rezygnacji z dotychczasowego źródła dochodów - nawiązanie stałej i efektywnej współpracy pomiędzy samorządem i mieszkańcami - trudności w pozyskaniu niezbędnych decyzji środowiskowych i administracyjnych - pozyskanie gruntów pod zbiornik retencyjny

II. Sfera gospodarki.

grupa działań	Planowane do osiągnięcia korzyści	oddziaływanie	ewentualne zagrożenia
ugruntowanie pozycji „ZIELONEJ GMINY”	- zwiększenie obecnej produkcji roślin energetycznych i biomasy na terenie gminy - zwiększenie	- aktywizacja gospodarza mieszkańców gminy - rozwój gospodarczy gminy - wzrost świadomości ekologicznej	- problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niska świadomość ekologiczna lokalnego

	<p>wydajności produkcji roślin energetycznych i biomasy z ha oraz poprawa jakości wyprodukowanej biomasy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie sprzedaży energii elektrycznej i ciepłej/chłodu pochodzącej z własnej produkcji w elektrociepłowni opalanej biomasą wraz z rozbudową sieci dystrybucji ciepła/chłodu 	<p>mieszkańców, rolników i przedsiębiorców</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - promocja gminy i innowacji - napływ nowych inwestorów - wzrost liczby nowych miejsc pracy 	<p>środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska efektywność współpracy pomiędzy gminą i jednostkami badawczymi, a rolnikami i przedsiębiorcami - trudności proceduralne w pozyskaniu decyzji administracyjnych, środowiskowych oraz w zawieraniu umów sprzedaży energii - niechęć lokalnych rolników do zmian i innowacji wiążąca się z ryzykiem finansowym
<p>pozyskanie nowych inwestorów, generowanie nowych miejsc pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie terenu inwestycyjnego z pełną infrastrukturą sieciową i komunikacyjną z przeznaczeniem dla nowych inwestorów, w lokalizacji umożliwiającej dostęp do sieci dróg krajowych i wojewódzkich - promocja atutów gminy w regionie i województwie, szczególnie w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, magazynowania produktów, logistyki i transportu multimodalnego - wykorzystanie istniejącej kolejki 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój gospodarczy gminy - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy - promocja wizerunku gminy jako innowacyjnej i sprzyjającej przedsiębiorcom - napływ nowych inwestorów - wzrost liczby nowych miejsc pracy - wzrost dochodów gminy - poprawa warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych na obszarze gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - niechęć przedsiębiorców do przebranżawiania, zmiany profilu działalności, innych zmian i innowacji wiążąca się z ryzykiem finansowym - trudności w pozyskaniu wymaganych decyzji administracyjnych niezbędnych do uruchomienia transportu kolejowego - ograniczone możliwości lokalowe gminy - zmiany ustawowe

	<p>wąskotorowej do utworzenia taniego transportu kolejowego, łączącego teren gminy z platformą przeładunkową w Łęczycy</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie sprzyjających warunków formalno-prawnych do inwestowania w tworzenie farm wiatrowych - generowanie nowych lokali użytkowych dla potrzeby handlu i usług 		dotyczące budowy i eksploatacji farm wiatrowych
tworzenie zaplecza mieszkalno-społeczno-kulturalnego dla obecnych i nowych mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> - budowa nowych i adaptacja istniejących dostępnych lokali na mieszkania - zabezpieczenie odpowiedniej ilości miejsc w przedszkolach i szkołach na terenie gminy - zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy dla wszystkich mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców - promocja gminy jako sprzyjającej mieszkańcom, dogodnej do zamieszkania, pracy i życia - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - podniesienia jakości opieki zdrowotnej - wyższy poziom kształcenia i wprowadzanie innowacji na poziomie ogólnym - napływ nowych mieszkańców, szczególnie młodych, spoza terenu gminy - korzystne wskaźniki demograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - nawiązanie stałej i efektywnej współpracy pomiędzy samorządem i mieszkańcami - niski poziom zainteresowania i zaangażowania mieszkańców w planowane działania - niski poziom zainteresowania i niechęć do zmiany miejsca zamieszkania

wspomaganie i stymulowanie rozwoju agroturystyki, turystyki weekendowej i regionalnej	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie programu wsparcia wraz z uzyskaniem efektu zachęty dla tworzenia gospodarstw agroturystycznych - wykorzystanie potencjału rolniczego gminy do produkcji zdrowej żywności - tworzenie infrastruktury technicznej, wspomagającej w postaci budowy zbiornika retencyjnego, ścieżek rowerowych, miejsc piknikowych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców - rozwój turystyki - rozwój gospodarczy gminy - wzrost świadomości gospodarczej mieszkańców - wzrost dochodów lokalnych przedsiębiorców i gminy - wzrost atrakcyjności społeczno-gospodarczej gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - ostrożność mieszkańców w inwestowanie w nowy rodzaj działalności i rezygnacji z dotychczasowego źródła dochodów - nawiązanie stałej i efektywnej współpracy pomiędzy samorządem i mieszkańcami - trudności w pozyskaniu niezbędnych decyzji środowiskowych i administracyjnych - pozyskanie gruntów pod zbiornik retencyjny
---	---	--	--

III. Sfera społeczna

grupa działań	Planowane do osiągnięcia korzyści	oddziaływanie	ewentualne zagrożenia
Kompleksowa modernizacja obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym obiektu dworu w Daszynie wraz otaczającym go parkiem oraz obiektu „starego urzędu gminy” w Mazewie	<ul style="list-style-type: none"> - zmodernizowanie obiektów zabytkowych w Daszynie i Mazewie - udostępnienie nowych obiektów pełniących funkcje kulturalne na terenie gminy - ilość odwiedzających obiekty turystów 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości życia mieszkańców - rozwój turystyki - rozwój społeczno-kulturalny gminy - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - wzrost atrakcyjności turystycznej gminy - kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego - wzrost świadomości tradycji i edukacja historyczna 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - trudności w pozyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych - wysokie nakłady inwestycyjne na odrestaurowanie zabytków

<p>Programy edukacyjne, pomoce naukowe i wyposażenie dydaktyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych programów kształcenia na poziomie ogólnym z elementami innowacji - doposażenie pracowni min językowych i informatycznych w placówkach szkolnych - dostosowanie standardów nauczania do obowiązujących wymagań oraz dążenie do sukcesywnego podnoszenia poziomu edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości kształcenia - lepsze wyniki egzaminów do szkół wyższego szczebla - konkurencyjność uczniów na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - skolerowanie obecnie prowadzonego sposobu edukacji z nowymi, innowacyjnymi rozwiązaniami
<p>Budowa zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - boiska sportowe wraz z bieżniami, skoczniami i rzutniami oraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą – oświetlenie, odwodnienie, zagospodarowanie terenu przy szkole w Mazewie i Daszynie; budowa kortu tenisowego oraz boiska do piłki plażowej w Mazewie; budowa placów zabaw na terenie gminy, budowa ścieżek rowerowych wraz z miejscami piknikowymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość powstałych obiektów przyszkolnych zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - ilość dzieci i młodzieży korzystająca z wybudowanych obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów - długość powstałych ścieżek rowerowych i ilość miejsc piknikowych - zwiększenie ruchu turystycznego na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu wydolności i sprawności fizycznej uczniów - poprawa szans edukacyjnych, sportowych, aktywizacja lokalnej społeczności - promocja zdrowego trybu życia - poprawa warunków nauki i wypoczynku - osiąganie lepszych efektów wychowawczych i dydaktycznych - wzrost zadowolenia społecznego - rozwój turystyki weekendowej, regionalnej i agroturystyki - rozwój społeczno-gospodarczy i promocja gminy w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - trudności w pozyskaniu terenu pod budowę ścieżek rowerowych i miejsc piknikowych - trudności z aktywizacją ruchu turystycznego na terenie gminy
<p>doskonalenie i rozbudowa systemów informatycznych zarządzanych przez</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa istniejących systemów informatycznych - nowe 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia mieszkańców - podniesienie dostępności informacji dla 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na

<p>gminę, pozyskiwanie nowego oprogramowania, bezpłatny dostęp do internetu dla mieszkańców gminy w szerszym niż dotychczas zakresie</p>	<p>oprogramowanie ułatwiające dostęp do usług, w tym e-urząd</p> <ul style="list-style-type: none"> - oszczędność czasu - zwiększenie ilości miejsc z możliwością korzystania z bezpłatnego internetu dla mieszkańców gminy 	<p>mieszkańców i przedsiębiorców</p> <ul style="list-style-type: none"> - integracja społeczna poprzez wspólne korzystanie mieszkańców z bezpłatnego internetu - budowa społeczeństwa informacyjnego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 	<p>realizację</p> <ul style="list-style-type: none"> - niskie zaangażowanie mieszkańców w proces informatyzacji - ograniczenia technologiczne i wysokie koszty rozwiązań teleinformatycznych
<p>Wsparcie dla działających lokalnie organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem, tych działających w zakresie krzewienia kultury i tradycji lokalnych oraz dziedzictwa kulturowego, a także dbających o utrzymanie bezpieczeństwa na terenie Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze kultury - ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze bezpieczeństwa - zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP w Daszynie - ilość podejmowanych interwencji przez jednostki OSP - udział przedstawicieli organizacji pozarządowych i reprezentowanie gminy na imprezach regionalnych i wojewódzkich - udział organizacji pozarządowych w imprezach lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - integracja społeczno-kulturalna mieszkańców - promocja gminy jako sprzyjającej mieszkańcom, dogodnej do zamieszkania, pracy i życia - wzrost świadomości społeczno-kulturalnej mieszkańców - kultywowanie tradycji lokalnych - zachowanie dziedzictwa kulturowego - wpływ na edukację historyczną młodego pokolenia - wzrost bezpieczeństwa na obszarze gminy, szczególnie w zakresie przeciwdziałania klęskom żywiołowym, interwencjom w wypadkach 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy z pozyskaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację - ograniczony udział mieszkańców w przedsięwzięciach kulturalnych - niskie zainteresowanie ludzi młodych tradycją, folklorem i dziedzictwem kulturowym - niedocenywanie roli OSP w zapewnieniu bezpieczeństwa na terenie gminy

6. Analiza zdolności finansowej gminy do wdrożenia Planu Rozwoju Lokalnego i jego spójność z Wieloletnią Prognozą Finansową.

Środki finansowe przeznaczone na działania zawarte w PRL będą zabezpieczone w danym roku budżetowym - w budżecie Gminy oraz dla zadań wieloletnich - w Wieloletniej Prognozie Finansowej. W Wieloletniej Prognozie Finansowej wskazane są dochody bieżące i majątkowe gminy; nakłady finansowe, limity zobowiązań i wydatków majątkowych na wieloletnie zadania inwestycyjne. Dokumenty finansowe jednostek samorządowych podlegają regulacjom prawnym, do najważniejszych z nich należą:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 2009r. o finansach publicznych
- ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z Ustawą o finansach publicznych samorząd obowiązują limity zadłużeń oraz procedury ostrożnościowe. Stąd przewiduje się współfinansowanie przedsięwzięć wskazanych w PRL ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych pochodzących z programów pomocowych – RPO Wł., PO Infrastruktura i Środowisko i inne zagraniczne środki pomocowe; środków krajowych oferowanych przez instytucje związane z ochroną środowiska – NFOŚiGW, WFOŚiGW; dobrowolnych wpłat mieszkańców i przedsiębiorców; sponsorów i reklamodawców.

Przyjmuje się, iż minimum 85% środków niezbędnych na realizację zamierzonych w PRL działań, szczególnie inwestycyjnych, władze gminy pozyskają z zewnątrz. Planuje się, że znaczącą większość pozyskanych środków stanowić będą środki bezzwrotne – dotacje, dobrowolne wpłaty na inwestycje i programy, sponsoring. Jako ewentualne uzupełnienie dopuszcza się zaciągnięcie niskoprocentowanych pożyczek, w części umarzalnych bądź niskoprocentowanych kredytów. Udział procentowy środków zewnętrznych w we współfinansowaniu części działań w ramach PRL, zdeterminowany będzie występowaniem pomocy publicznej. Pozostałe 15% gmina planuje sfinansować z przychodów własnych pochodzących min z oszczędności kosztów energii cieplnej i elektrycznej oraz ze sprzedaży gazu ziemnego i wyprodukowanej przez siebie energii elektrycznej.

Przy realizacji zadań wskazanych w PRL nie wyklucza się występowania partnerstwa publiczno-prywatnego, szczególnie przy realizacji przedsięwzięć powiązanych z lokalnymi przedsiębiorstwami i nowymi inwestorami.

Nie bez znaczenia jest również uwzględnienie w budżecie gminy oraz WPF kosztów eksploatacyjnych wynikających z powstawania nowych inwestycji.

Dla zachowania realistyczności projekcji finansowych oraz dla zapewnienia zaplecza finansowego realizowanych przedsięwzięć niezbędne jest przeprowadzanie systematycznej analizy obejmującej min:

- określanie nadwyżki operacyjnej wskazującej min na możliwości regulowania zobowiązań gminy z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz finansowania zadań inwestycyjnych
- określanie wolnych środków finansowych, dostępnych np. na inwestycje (różnica pomiędzy nadwyżką operacyjną, a wydatkami na spłatę zadłużenia)
- ocena zdolności inwestycyjnych gminy określająca możliwości sfinansowania przedsięwzięć bez udziału środków zewnętrznych (różnica między wolnymi środkami, a wydatkami na inwestycje)
- ocena potencjału inwestycyjnego gminy wyznaczana jako odniesienie oczekiwań społecznych do możliwości finansowych.

Z uwagi na dynamiczne zmiany sytuacja finansowej gminy, analiza wymaga dość częstych korekt i bieżącego monitoringu.

Poniżej przedstawiono wykaz programów pomocowych stwarzających możliwości współfinansowania działań podjętych w ramach PRL ze środków zewnętrznych.

Lp.	Nazwa programu
I.	Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko
II.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego 2014-2020
III.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
IV.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
V.	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
VI.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020
VII.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
VIII.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Poza wskazanymi programami istnieją inne możliwości współfinansowania zadań wskazanych w PRL. Są to min dobrowolne wpłaty mieszkańców i przedsiębiorców, dotacje celowe z budżetu Państwa i Urzędu Marszałkowskiego, dotacje z Państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych PFRON i inne środki krajowe i zagraniczne w zależności min od rodzaju, oddziaływania i efektów przedsięwzięcia.

Przystąpienie do realizacji konkretnych działań wymaga za każdym razem szczegółowej analizy możliwości wsparcia z funduszy zewnętrznych. Dotyczy to przede wszystkim terminów realizacji, wysokości i formy dofinansowania, kwalifikowanych Beneficjentów, wymogów formalno-prawnych oraz rodzajów operacji objętych daną pomocą finansową.

7. Spójność Planu Rozwoju Lokalnego z dokumentami strategicznymi regionu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami, w tym lokalnymi.

Podstawowym warunkiem wypełnienia misji oraz skuteczności Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna jest spójność wytyczonych w nim celów i kierunków działań z zapisami dokumentów strategicznych na terenie regionu, województwa i kraju.

POLITYKA RZĄDOWA:

- Polityka Spójności 2014-2020

Zgodnie z Polityką Spójności 2014 – 2020 działania w nowej perspektywie unijnej powinny być skoncentrowane min na inteligentnym i zrównoważonym rozwoju sprzyjającym wzrostowi zatrudnienia, wspieraniu planowania zintegrowanego oraz wzmacnianiu spójności terytorialnej. Instrumentami powołanymi w celu wypełniania założeń Polityki Spójności są Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Spójności. Celem Polityki Spójności są min inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, promowania zrównoważonego transportu oraz poprawa najważniejszych infrastruktur sieciowych, oszczędności energii i gospodarki niskoemisyjnej. Dokument zakłada również promowanie zrównoważonego rozwoju.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna jest zgodny z powyższymi celami i założeniami. W wyznaczonych w nim kierunkach działań skupia się na wzroście konkurencyjności gminy i przeciwdziałaniu jej marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wpływa na likwidację ubóstwa energetycznego i sprzyja inteligentnemu i zrównoważonemu rozwojowi społeczno - gospodarczemu. Zrealizowanie Planu wpłynie znacząco na wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarze wiejskim jakim jest Gmina Witonia.

- Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym programującym rozwój społeczno – gospodarczy kraju i stanowiącym punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jaki opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Głównym celem strategii jest „wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności” (cytat Strategia Rozwoju Kraju 2020). Przez podniesienie, jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowymi sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w

kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Objęte Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna działania wpisują się w kompleksowo w założenia Strategii i spełniają wyznaczony w niej cel główny.

- Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku

Polski sektor energetyczny stoi obecnie przed poważnymi wyzwaniami. Wysokie zapotrzebowanie na energię finalną, nieadekwatny poziom infrastruktury wytwórczej i przesyłowej, uzależnienie od zewnętrznych dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz zobowiązania w zakresie ochrony klimatu powodują konieczność podjęcia zdecydowanych działań. Niniejszy dokument przedstawia strategię państwa mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku.

Jednym z długoterminowych kierunków działań do 2025 r. są przedsięwzięcia dążące do Ochrony Środowiska, a w szczególności:

- pełne dostosowanie źródeł energetycznego spalania do wymogów prawa w zakresie ochrony środowiska,
- zmiana struktury nośników energii,
- zmniejszenie oddziaływania związanego z wydobyciem węgla kamiennego i brunatnego na środowisko,
- stosowanie w transporcie drogowym oraz do celów opałowych paliw ciekłych o polepszonych właściwościach ekologicznych.

Założenia i przewidziane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna do realizacji inwestycje wypełniają opisane powyżej priorytety poprzez osiągnięcie efektu ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych opalanych paliwem stałym oraz zastąpienie tych nośników energii nośnikami o obniżonej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

POLITYKA REGIONALNA:

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 została przyjęta uchwałą Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r. Celem tego dokumentu jest określenie polityki świadomego, systematycznego i długookresowego rozwoju regionu. Strategia ze swojej istoty mająca charakter ogólny koncentruje się na sprawach najistotniejszych, przedstawiając uwarunkowania i określając cele i kierunki rozwoju. Strategia jest podstawą do opracowywania szczegółowych programów wojewódzkich istotnych z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju

całego województwa. Realizacja tych programów jest jednocześnie realizacją strategii. Strategia rozwoju ma charakter długookresowy, bez ściśle określonego horyzontu czasowego. Ze względu na okres periodyzacji budżetu Unii Europejskiej, przyjęto jednak horyzont czasowy odpowiadający okresom programowania polityki regionalnej, tj. lata 2007-2013 i 2014-2020. Oznacza to, że przyjęty dokument stanowi strategię rozwoju województwa w latach 2007-2020 i obowiązuje dla całego tego okresu.

Zapisy Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna wraz ze wskazanymi w nim działaniami wpisują się w powyższy dokument, jego obszary priorytetowe i cele strategiczne oraz operacyjne min. w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”

Dokument stanowi zbiór inicjatyw jakie należy podjąć, aby osiągnąć wyznaczone przez Unię Europejską cele w zakresie zdynamizowania rozwoju gospodarki Państw Członkowskich. Innowacyjność, bowiem jest kluczem do szybkiego, zrównoważonego rozwoju. Strategia skupia się na wytyczeniu kierunków działań i celów do osiągnięcia w regionach województwa łódzkiego. Jest ona spójna z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym i unijnym m.in. z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju oraz Strategią Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Działania opisane w Strategii skupiają się na wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości, ze szczególnym wskazaniem na innowacyjność w przedsiębiorstwach.

Działania inwestycyjne wskazane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna uwzględniają priorytety wskazane w Strategii, szczególnie w zakresie specjalizacji regionalnych oraz zarządzania innowacjami w regionie.

- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012

Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2012 z perspektywą do roku 2019 jest dokumentem uchwalonym przez Sejmik Województwa Łódzkiego. Jest to dokument, w którym wskazane są cele i priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia zaplanowanych celów, w tym mechanizmy ekonomiczne i środki finansowe.

Strategiczny cel polityki ekologicznej Państwa, a tym samym Województwa Łódzkiego to zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju.

Jako cel nadrzędny Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego przyjęto poprawę warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę, jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Założenia przyjęte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna wypełniają cel podstawowy Programu: Ochrona i poprawa stanu środowiska. Są one spójne z założeniami obszaru działania „Poprawa jakości powietrza”, priorytet „- prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie (rozwój sieci ciepłowniczych, termomodernizacje); cel do 2019 roku: „Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz uwzględnienie aspektu ochrony jakości powietrza w planowaniu przestrzennym.

Ponadto na poziomie regionalnym Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna zachowuje spójność z następującymi dokumentami strategicznymi:

- Scenariusz rozwoju do roku 2020 Powiat Łęczycki
- Strategia Rozwoju dla Gminy Miasto Łęczyca na lata 2013-2020

Gmina Daszyna kilka lat temu podjęła współpracę w ramach utworzonego na terenie województwa łódzkiego Klastra „Bioenergia dla regionu”. Klastr tworzy grupa różnych podmiotów, w tym np. jednostek badawczych, wyższych uczelni, samorządów, przedsiębiorców, czy organizacji pozarządowych, wspólnie funkcjonujących i wspierających się w podejmowanych działaniach na rynku, w ramach utworzonej przez nie specjalizacji. Program Klastra obejmuje działania skupiające się na rozwoju bioenergetyki, z szerokim wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Głównym celem programu jest dostosowanie struktur źródeł energii na terenie województwa łódzkiego do obowiązujących standardów unijnych. Gmina Daszyna, z uwagi na wskazanie w Planie Rozwoju Lokalnego wspierania i rozwoju potencjału energetycznego opartego min o OZE, zakłada kontynuowanie w kolejnych latach współpracy w ramach Klastra.

POLITYKA LOKALNA:

- Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Daszyna

Zapisy Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do roku 2020

Głównym celem, który spełni Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna jest pomoc w osiągnięciu celów wskazanych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych;
- redukcja emisji pozostałych zanieczyszczeń – Nox, SO₂, PM₁₀; PM_{2,5}; B(α)P
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych;

- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna sporządzony na poziomie gminy, obejmuje jej cały obszar i opracowany jest dla perspektywy czasowej lat 2012 (rok bazowy) – 2020 (rok docelowy). W opracowaniu szczególną uwagę poświęcono terenom, na których władze gminy mają duży wpływ na planowanie zużycia energii w dłuższej perspektywie.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna skupiony jest na wyznaczeniu kierunków działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej, redukcję niskiej emisji, maksymalnemu zwiększeniu wykorzystania OZE w oparciu o posiadaną infrastrukturę, zasoby naturalne i środki finansowe. Wspierane więc będą wszystkie produkty i usługi efektywne energetycznie.

Zapisy Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna są spójne i w adekwatnych wskazanych działaniach zawierają odniesienie do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Wskazane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Daszyna działania inwestycyjne i nie inwestycyjne spełniają kryteria umożliwiające pozyskiwanie na ich realizację zewnętrznych środków finansowych, w tym unijnych z perspektywy 2014-2020, w tym w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, Programu Kapitał Ludzki, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i innych.

8. PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI W LATACH 2016 - 2021

Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Oczekiwane rezultaty	Źródła finansowania
SFERA INFRASTRUKTURALNA				
1	Inteligentne sieci energetyczne na terenie Gminy Daszyna (w tym elektrociepłownia na biomasę w Daszynie; systemy opomiarowania, sterowania i zarządzania energią ciepłą, elektryczną i gazową na terenie gminy Daszyna; budowa mikroinstalacji prosumenckich; budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego)	2016-2021	<ul style="list-style-type: none"> - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - wzrost wykorzystania OZE - wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w energetyce - obniżenie ilości zachorowań głównie wśród dzieci i osób starszych na choroby dróg oddechowych, astmę itp. - oszczędność czasu i wygoda użytkowników - oszczędność kosztów eksploatacyjnych - przygotowana energetyczna infrastruktura wyjściowa do dalszej rozbudowy 	RPO WŁ 2014-2020 POliŚ 2014-2020 NFOŚiGW w Warszawie Środki własne Gminy, w tym darowizny, dobrowolne wpłaty itp. WFOŚiGW w Łodzi
2	Budowa lokalnej infrastruktury dystrybucji gazu ziemnego	2016-2021	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - obniżenie ilości zachorowań głównie wśród dzieci i osób starszych na choroby dróg oddechowych, astmę itp. - oszczędność czasu i wygoda użytkowników 	POliŚ 2014-2020 Środki własne Gminy, w tym darowizny, dobrowolne wpłaty itp. WFOŚiGW w Łodzi
3	Rozwój transportu publicznego poprzez zakup niskoemisyjnego taboru samochodowego	2016-2019	<ul style="list-style-type: none"> - oszczędność kosztów przejazdu - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza 	RPO WŁ 2014-2020 Środki własne gminy
4	Przebudowa lokalnych dróg nr 314107 obręb Szamów; nr 34 obręb Osędownice; nr 37	2016-2017	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu i oszczędność kosztów przejazdu 	RPO WŁ 2014-2020; PROW 2014-2020

	obręb Osędownice, Karkoszki; nr 35 obręb Karkoszki, Jabłonna, Daszyna; nr 32 obręb Krężelewice, PGR Koryta, Koryta; nr 7 obręb Ogrodzona, Rzędków; nr 6 obręb Rzędków, Mazew; nr 3 Obręb Mazew, Łubno; stanowiących jednorodny ciąg komunikacyjny połączony z siecią TEN-T; Przebudowa dróg lokalnych: Zieleniew, Mazew Kolonia, Mazew, Upale		<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - poprawa dostępności do dróg o lepszej jakości - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i niedostatecznych parametrów dróg 	Środki własne gminy
5	Przebudowa lokalnych dróg gminnych w obrębach Łubno, Mazew, Kolonia Mazew i Zieleniew w Gminie Daszyna - nr 3 obręb Mazew, Łubno; nr 4 obręb Mazew; nr 20 obręb Kolonia Mazew, Zieleniew	2016-2017	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu i oszczędność kosztów przejazdu - obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza - poprawa dostępności do dróg o lepszej jakości - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i niedostatecznych parametrów dróg - obniżenie kosztów eksploatacji 	PROW 2014-2020 Środki własne gminy
6	Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej w Daszynie oraz w innych budynkach komunalnych zlokalizowanych na terenie gminy Daszyna	2016-2017	<ul style="list-style-type: none"> - oszczędność i efektywne wykorzystanie energii - poprawa estetyki obiektów - ilość zmodernizowanych lokali mieszkalnych socjalnych i komunalnych - zapewnienie mieszkań osobom, które znajdują się w niedostatku i mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe - poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów 	RPO WŁ 2014-2020 Środki własne Gminy WFOŚiGW w Łodzi
7	Modernizacja infrastruktury sportowej na	2016-2018	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie standardów nauczania do obowiązujących 	RPO WŁ 2014-2020

	terenie Gminy Daszyna, w tym Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne wraz z halą sportową w Daszynie, budowa wielofunkcyjnego boiska przyszkolnego w Daszynie, rozbudowa przyszkolnych obiektów sportowych w Mazewie		wymagań oraz dążenie do sukcesywnego podnoszenia poziomu edukacji - ilość powstałych obiektów przyszkolnych zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - ilość dzieci i młodzieży korzystająca z wybudowanych obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów	Środki własne Gminy NFOŚiGW w Warszawie Ministerstwo Sportu i Turystyki
8	Rewitalizacja obiektów zabytkowych w Daszynie i Mazewie wraz z ich adaptacją na cele kulturalne, w tym rewitalizacja zabytkowego parku w Daszynie	2016-2018	- przywrócenie i zachowanie walorów historycznych i estetycznych obiektów zabytkowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą - ilość obiektów zabytkowych poddana kompleksowej modernizacji - ilość obiektów wykorzystywana w celu promocji tradycji i dziedzictwa kulturowego w turystyce - ilość odrestaurowanych i funkcjonujących obiektów kultury i dziedzictwa	RPO WŁ 2014-2020 Środki własne Gminy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
9	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Korytach, budowa sieci wodociągowej Walew – Jarochów wraz z przyłączami wodociągowymi w miejscowościach Jarochów, Koryta, Walew, Lipówka, Goszczyńno, Żelazna Stara	2018-2021	- zapewnienie ciągłości dostaw wody o wymaganych parametrach - oszczędność kosztów eksploatacyjnych - przyłączenie do sieci wodociągowej gospodarstw domowych nie korzystających do tej pory z wodociągów - zapewnienie dostaw wody o dopuszczalnych parametrach fizykochemicznych i eliminacja ryzyka sanitarnego - wykluczenie dowożenia wody podczas suszy	PROW 2014-2020 Środki własne Gminy POIiŚ WFOŚiGW w Łodzi
10	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Daszyna; budowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w	2018-2021	- nowe gospodarstwa domowe podłączone do kanalizacji - ograniczenie ryzyka wprowadzania do środowiska ścieków nieoczyszczonych	PROW 2014-2020 Środki własne Gminy POIiŚ WFOŚiGW w Łodzi

	miejsowości Mazew, w tym budowa oczyszczalni ścieków wraz z punktem zlewnym oraz sieci kanalizacyjnej.		<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów gospodarstw domowych - poprawa parametrów jakościowych ścieków oczyszczonych 	
11	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> - nowe gospodarstwa domowe podłączone do kanalizacji - ograniczenie ryzyka wprowadzania do środowiska ścieków nieoczyszczonych - obniżenie kosztów gospodarstw domowych - poprawa parametrów jakościowych ścieków oczyszczonych 	<p>PROW 2014-2020 Środki własne Gminy POIiŚ 2014-2020 WFOŚiGW w Łodzi</p>
12	Utworzenie szlaków i budowa ścieżek rowerowych łączących atrakcje turystyczne, w tym utworzenie miejsc rekreacyjnych – piknikowych w pobliżu atrakcji turystycznych	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca ilość powstałych gospodarstw agroturystycznych - rosnąca ilość osób korzystających z powstałej infrastruktury agroturystycznej - zwiększenie natężenia ruchu turystycznego na terenie gminy 	<p>PROW 2014-2020 Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 WFOŚiGW w Łodzi Ministerstwo Sportu i Turystyki</p>
13	Utworzenie zbiornika „małej retencji” w okolicach miejscowości Łubno i Zieleniew	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> - wybudowanie zbiornika małej retencji - wzrost ilości osób korzystających z powstałej infrastruktury w celach rekreacyjnych - wzrost natężenia ruchu turystycznego na terenie gminy 	<p>NFOŚiGW w Warszawie Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 WFOŚiGW w Łodzi Ministerstwo Sportu i Turystyki</p>
14	Budowa, adaptacja i rozbudowa istniejących obiektów na terenie gminy, w celu powstania nowych mieszkań	2016-2021	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów eksploatacji - oszczędność i efektywne wykorzystanie energii - poprawa estetyki obiektów - ilość zmodernizowanych lokali mieszkalnych socjalnych i komunalnych 	<p>Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie mieszkań osobom, które znajdują się w niedostatku i mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe - poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów 	
15	Adaptacja budynku po szkole w Drzykozach na Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych	2016-2019	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa obiektu - ilość pensjonariuszy korzystająca z obiektu 	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 PFRON
16	Kontynuacja programu selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Daszyna	2016-2021	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odpadów segregowanych - zmniejszenie liczby dzikich wysypisk śmieci - poprawa poziomu czystości gminy w sferze publicznej 	WFOŚiGW w Łodzi Środki własne gminy
17	Edukacja i promocja działań opisanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do roku 2020	2016-2020	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbiorców informacji - ilość zastosowanych rozwiązań energooszczędnych 	Środki własne gminy Wpłaty sponsorów
18	Edukacja i promocja i programy wsparcia dla działań opisanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do roku 2020	2016-2020	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbiorców informacji - ilość zastosowanych rozwiązań energooszczędnych - ilość zrealizowanych inwestycji indywidualnych - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów 	Środki własne gminy Wpłaty sponsorów i mieszkańców
19	Utworzenie programu rozwoju agroturystyki na terenie Gminy Daszyna	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób zainteresowanych zmianą dotychczasowej działalności lub jej rozszerzenia o agroturystykę 	Środki własne gminy
SFERA GOSPODARKI				
1	Edukacja, promocja i program wsparcia dla zbytu, skierowany do rolników i zachęcający do produkcji wysokowydajnych roślin energetycznych	2016-2021	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie obecnej produkcji roślin energetycznych i biomasy na terenie 	Środki własne Gminy Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

			gminy - zwiększenie wydajności produkcji roślin energetycznych i biomasy z ha oraz poprawa jakości wyprodukowanej biomasy	
2	Promocja produktu i stworzenie atrakcyjnej oferty sprzedaży energii produkowanej przez gminę	2017-2019	- uruchomienie sprzedaży energii elektrycznej i ciepłej/chłodu pochodzącej z własnej produkcji w elektrociepłowni opalanej biomasą	Środki własne Gminy Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
3	Rozbudowa sieci dystrybucji ciepła/chłodu zasilanej z lokalnej elektrociepłowni opalanej biomasą w Daszynie	2017-2021	- ilość wybudowanej sieci dystrybucji ciepła/chłodu	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 Wpłaty mieszkańców i przedsiębiorców POiŚ 2014-2020
4	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Daszyna	2016-2017	- przygotowanie terenu inwestycyjnego z pełną infrastrukturą sieciową i komunikacyjną z przeznaczeniem dla nowych inwestorów, w lokalizacji umożliwiającej dostęp do sieci dróg krajowych i wojewódzkich - promocja atutów gminy w regionie i województwie, szczególnie w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, magazynowania produktów, logistyki i transportu multimodalnego	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 Wpłaty przedsiębiorców
5	Budowa nowych i adaptacja istniejących dostępnych lokali na mieszkania	2016-2021	- ilość wybudowanych nowych lub adaptowanych lokali mieszkalnych	Za pośrednictwem Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Daszyna Sp. z o.o. Wpłaty mieszkańców
6	Program wsparcia i stymulowanie	2016-2021	- utworzenie programu wsparcia wraz z uzyskaniem efektu	Środki własne Gminy

	rozwoju agroturystyki, turystyki weekendowej i regionalnej		zachęty dla tworzenia gospodarstw agroturystycznych - wykorzystanie potencjału rolniczego gminy do produkcji zdrowej żywności	PROW 2014-2020 Wpłaty mieszkańców i przedsiębiorców
SFERA SPOŁECZNA				
1	Utworzenie i realizacja programów edukacyjnych, zakup pomocy naukowych i wyposażenie dydaktyczne szkół gminnych	2016-2021	- powstanie nowych programów kształcenia na poziomie ogólnym z elementami innowacji - doposażenie pracowni min językowych i informatycznych w placówkach szkolnych - dostosowanie standardów nauczania do obowiązujących wymagań oraz dążenie do sukcesywnego podnoszenia poziomu edukacji	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020
2	Doskonalenie i rozbudowa systemów informatycznych zarządzanych przez gminę, pozyskiwanie nowego oprogramowania, bezpłatny dostęp do internetu dla mieszkańców gminy w szerszym niż dotychczas zakresie	2016-2021	- ilość rozbudowanych systemów informatycznych - nowe oprogramowanie ułatwiające dostęp do usług, w tym e-urząd - oszczędność czasu - zwiększenie ilości miejsc z możliwością korzystania z bezpłatnego internetu dla mieszkańców gminy	Środki własne Gminy Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
3	Wsparcie dla działających lokalnie organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem, tych działających w zakresie krzewienia kultury i tradycji lokalnych oraz dziedzictwa kulturowego	2016-2021	- ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze kultury - udział przedstawicieli organizacji pozarządowych i reprezentowanie gminy na imprezach regionalnych i wojewódzkich - udział organizacji pozarządowych w imprezach lokalnych	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020 Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020

4	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Daszynie jako element rozwoju Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego	2016	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze bezpieczeństwa - zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP w Daszynie - ilość podejmowanych interwencji przez jednostki OSP 	Środki własne Gminy RPO WŁ 2014-2020
---	---	-------------	---	--------------------------------------

9. PLAN WDRAŻANIA DZIAŁAŃ OBJĘTYCH PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO.

Wdrożenie Planu Rozwoju Lokalnego to proces żmudny i długotrwały wymagający zaangażowania wielu środowisk. Niewątpliwie najintensywniejszy udział w jego realizacji, zarówno po stronie finansowej jak i merytorycznej, wymagany będzie po stronie samej gminy. Osobą odpowiedzialną za realizację PRL będzie Wójt Gminy. Gmina posiada obecnie struktury zdolne do wdrożenia Planu, które zdobyły szczególnie w ostatnich latach, bogate doświadczenie w tym zakresie. Pracownicy gminy, którzy w ostatnich latach uczestniczyli w zrealizowaniu wiele projektów przy udziale środków unijnych, mogą wykorzystać nabyte umiejętności przy wdrażaniu PRL. Dotyczy to zarówno pracowników działów merytorycznych jak i obsługi finansowej. Działem odpowiedzialnym za koordynację wdrażania PRL i jego monitoring będzie komórka Inwestycji i Planowania Przestrzennego. Pracownicy tego działu zajmować się będą zarówno etapem przygotowawczym inwestycji objętych Planem, jak i ich realizacją, a następnie monitorowaniem uzyskanych efektów. Nadzorować będą również działania edukacyjne, promocyjne i informacyjne prowadzone w ramach Planu. Zadaniem działu Inwestycji i Planowania Przestrzennego będzie dopilnowanie, aby realizowane przedsięwzięcia pozostawały w zgodzie z obowiązującymi przepisami i dokumentami, w tym Planem zagospodarowania przestrzennego gminy i innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi Gminy Daszyna. Rolą koordynatora będzie także bieżący monitoring rezultatów i oczekiwań osiąganych w wyniku podejmowanych w ramach PRL działań oraz dokonywanie niezbędnych, bieżących korekt w jego zakresie.

Do zadań zespołu należy również:

- monitorowanie terminów ogłaszania naborów wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć
- współpraca z władzami samorządowymi Powiatu i Województwa, instytucjami samorządowymi i innymi organizacjami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięć objętych PRL
- koordynacja działań wskazanych w PRL
- przeprowadzanie procedur przetargowych w ramach realizacji projektów
- archiwizacja dokumentacji
- kwartalna kontrola terminów i stanu realizacji planu rozwoju.
- nadzór nad osobami odpowiedzialnymi za realizację projektów
- weryfikowanie i modyfikacja działań zmierzających do realizacji celów strategicznych.

Ponadto w celu realizacji PRL, wszyscy pracownicy urzędu gminy i osoby współpracujące zostali zobowiązani do:

- zapoznania się z Planem Rozwoju Lokalnego
- wykonywania zadań wynikających z PRL
- zaangażowania niezbędnych sił i środków w ramach posiadanych kompetencji
- przestrzegania terminów określonych w PRL
- współpracy z komórką Inwestycji i Planowania Przestrzennego.

Podkreślić należy, że tylko rzetelna, systematyczna i konsekwentna realizacja działań wskazanych w Planie Rozwoju Lokalnego pozwoli na osiągnięcie założonych w nim celów.

Wdrażanie PRL będzie wymagało również zaangażowania Rady Gminy Daszyna, jako organu stanowiącego prawo lokalne na terenie Gminy Daszyna. W pierwszej kolejności Rada Gminy powinna przyjąć PRL do realizacji. Oczekuje się również współpracy członków Rady Gminy, jako przedstawicieli lokalnej władzy, na etapie wdrażania Planu, głównie w zakresie ustanawiania, niezbędnych do realizacji Planu przepisów, akceptacji planów finansowych, dokumentów strategicznych gminy itp.

Na etapie wdrażania PRL oczekuje się również czynnego udziału, w podejmowanych działaniach, mieszkańców i przedsiębiorców z terenu Gminy. Ich rola w osiągnięciu zakładanych celów jest nie do przecenienia. Z jednej strony bowiem mieszkańcy uczestniczą w realizacji Planu poprzez udział w inwestycjach realizowanych w prywatnych obiektach mieszkalnych, z drugiej zaś wzrost świadomości społeczno-gospodarczej lokalnego społeczeństwa potencjalnie powinien generować niemałe korzyści na tym polu.

Z uwagi na wysokie koszty inwestycyjne zadań objętych PRL, przy obecnych dochodach własnych gminy na poziomie 5.000.000 zł/rok, oczywistym jest, że bez udziału bezzwrotnych środków finansowych oraz wsparcia mieszkańców, zrealizowanie Planu nie będzie możliwe. Obecne otwarcie nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 w ramach Unii Europejskiej stwarza niepowtarzalną szansę na pozyskanie znaczącej części środków niezbędnych do pokrycia kosztów przedsięwzięć objętych Planem. Planuje się również pozyskiwanie środków krajowych i innych dotacji zagranicznych na ten cel.

Dodatkowo stworzenie przez gminę programów ułatwiających indywidualnym mieszkańcom pozyskanie środków zewnętrznych na współfinansowanie inwestycji, wpłynie pozytywnie na pobudzenie aktywności lokalnej społeczności w tym zakresie.

Gmina liczy również na aktywizację i włączenie w realizację PRL lokalnych przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, zarówno po stronie merytorycznej

podejmowanych działań jak i finansowej. Z uwagi na to, że strategia gminy ukierunkowana została na pozyskanie nowych Inwestorów, założono, że w ramach wszystkich powstających na terenie gminy nowych przedsięwzięć przestrzegane będą zasady racjonalnego, oszczędnego korzystania ze środowiska naturalnego.

Analiza SWOT- mocne i słabe strony Planu wdrażania działań objętych PRL

<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Otwartość władz lokalnych na nowe inwestycje i determinacja we wdrażaniu przedsięwzięć służących rozwojowi gminy ✓ Działania samorządu sprzyjające podnoszeniu świadomości społeczności lokalnej ✓ Sprawdzone mechanizmy działania i współpracy samorządu z mieszkańcami w zakresie realizacji inwestycji służących oszczędności energii ✓ Systematyczne podejmowanie przez samorząd działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców ✓ Doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych i wdrażaniu przedsięwzięć ✓ Spójność PRL z dokumentami strategicznymi gminy ✓ Przygotowana infrastruktura wyjściowa do dalszej rozbudowy 	<p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Niskie dochody własne gminy ✓ Brak miejsc pracy dla mieszkańców gminy przyczynia się do zubożenia społeczeństwa i ograniczania możliwości inwestycyjnych ✓ Ostrożne angażowanie się społeczności lokalnej w realizację inwestycji
--	---

Wskazanie mocnych i słabych stron dla planu wdrażania PRL na terenie Gminy Daszyna, służyć powinno jako wskazówka dla osób koordynujących podejmowane działania. Powyżej przedstawiono warunki jakie należy spełnić, aby wdrożenie PRL odbyło się w sposób płynny, wskazano jakie działania należy podejmować, aby wspomagały one rozwój gminy i realizację Planu, a jakich należy unikać.

10. OPIS SPOSOBÓW I PLAN MONITOROWANIA DZIAŁAŃ OBJĘTYCH PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.

Systematyczne i konsekwentne obserwowanie efektów rzeczowych uzyskanych w wyniku wdrażania PRL jest jednym z najważniejszych elementów jego realizacji i wypełnienia jego celów. Skuteczny monitoring pozwala nie tylko na bezpieczną realizację Planu, ale stwarza możliwości skutecznego reagowania na problemy wynikające w trakcie jego wdrażania. Niejednokrotnie umożliwia zapobiec błędom merytorycznym, pozwala na stosowną korektę przyjętych założeń z odpowiednim wyprzedzeniem. Dzięki regularnemu monitoringowi istnieje duża szansa na sprawną i skuteczną realizację PRL.

Aby zapewnić skuteczne monitorowanie PRL konieczne jest określenie odpowiednich wskaźników dla każdego z podjętych działań, wskazanie sposobu ich sprawdzania i osób za to odpowiedzialnych. Zestawienie wskaźników monitorujących podjęte działania przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Działanie	wskaźniki
	SFERA INFRASTRUKTURALNA	
1	Inteligentne sieci energetyczne na terenie Gminy Daszyna (w tym elektrociepłownia na biomasę w Daszynie; systemy opomiarowania, sterowania i zarządzania energią ciepłą, elektryczną i gazową na terenie gminy Daszyna; budowa mikroinstalacji prosumenckich; budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego)	<ul style="list-style-type: none"> - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - ilość wybudowanych instalacji prosumenckich - ilość wybudowanych punktów energooszczędnego oświetlenia ulicznego - moc cieplna/elektryczna wybudowanej elektrociepłowni na biomasę - ilość powstałych systemów inteligentnego opomiarowania
2	Budowa lokalnej infrastruktury dystrybucji gazu ziemnego	<ul style="list-style-type: none"> - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - ilość wybudowanych km sieci gazowych - ilość sztuk wybudowanych przyłączy gazowych
3	Rozwój transportu publicznego poprzez zakup niskoemisyjnego taboru samochodowego	<ul style="list-style-type: none"> - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - ilość sztuk zakupionych samochodów niskoemisyjnych w transporcie publicznym
4	Przebudowa lokalnych dróg nr 314107 obręb Szamów; nr 34 obręb Osędownice; nr 37 obręb Osędownice, Karkoszki; nr 35 obręb Karkoszki, Jabłonna, Daszyna; nr 32 obręb Krężelewice, PGR Koryta, Koryta; nr 7 obręb Ogrodzona, Rzędków; nr 6 obręb Rzędków, Mazew; nr 3 Obręb Mazew, Łubno; stanowiących jednorodny ciąg komunikacyjny połączony z siecią TEN-T; Przebudowa dróg lokalnych: Zieleniew, Mazew Kolonia, Mazew, Upale	<ul style="list-style-type: none"> - ilość km przebudowanych lokalnych dróg gminnych - ilość km dróg o lepszej jakości i dostępności - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i niedostatecznych parametrów dróg - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - ilość mieszkańców korzystających z ulepszonej infrastruktury
5	Przebudowa lokalnych dróg gminnych w obrębach Łubno, Mazew, Kolonia Mazew i Zieleniew w Gminie Daszyna - nr 3 obręb Mazew, Łubno; nr 4 obręb Mazew; nr 20 obręb Kolonia Mazew, Zieleniew	<ul style="list-style-type: none"> - ilość km przebudowanych lokalnych dróg gminnych - redukcja emisji CO2 i pozostałych zanieczyszczeń - ilość km dróg o lepszej jakości i

		<p>dostępności</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość mieszkańców korzystających z ulepszonej infrastruktury - zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu złej jakości i niedostatecznych parametrów dróg
6	Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej w Daszynie oraz w innych budynkach komunalnych zlokalizowanych na terenie gminy Daszyna	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zaoszczędzonej energii - ilość zmodernizowanych lokali mieszkalnych socjalnych i komunalnych - ilość zapewnionych mieszkań osobom, które znajdują się w niedostatku i mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów
7	Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie Gminy Daszyna, w tym Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne wraz z halą sportową w Daszynie, budowa wielofunkcyjnego boiska przyszkolnego w Daszynie, rozbudowa przyszkolnych obiektów sportowych w Mazewie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość powstałych obiektów przyszkolnych zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej - ilość dzieci i młodzieży korzystająca z wybudowanych obiektów - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów
8	Rewitalizacja obiektów zabytkowych w Daszynie i Mazewie wraz z ich adaptacją na cele kulturalne, w tym rewitalizacja zabytkowego parku w Daszynie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość obiektów zabytkowych poddana kompleksowej modernizacji - ilość obiektów wykorzystywana w celu promocji tradycji i dziedzictwa kulturowego w turystyce - ilość odrestaurowanych i funkcjonujących obiektów kultury i dziedzictwa
9	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Korytach, budowa sieci wodociągowej Walew – Jarochów wraz z przyłączami wodociągowymi w miejscowościach Jarochów, Koryta, Walew, Lipówka, Goszczywno, Żelazna Stara	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zmodernizowanych stacji uzdatniania - ilość km wybudowanej sieci wodociągowej - ilość przyłączonych do sieci wodociągowej gospodarstw domowych nie korzystających do tej pory z wodociągów
10	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w	- ilość wybudowanych oczyszczalni

	<p>miejsowości Daszyna; budowa systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowości Mazew, w tym budowa oczyszczalni ścieków wraz z punktem zlewnym oraz sieci kanalizacyjnej.</p>	<p>ścieków</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość km wybudowanej sieci kanalizacyjnej - ilość nowych gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji
11	<p>Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość sztuk wybudowanych nowych przydomowych oczyszczalni ścieków
12	<p>Utworzenie szlaków i budowa ścieżek rowerowych łączących atrakcje turystyczne, w tym utworzenie miejsc rekreacyjnych – piknikowych w pobliżu atrakcji turystycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość powstałych gospodarstw agroturystycznych - ilość osób korzystających z powstałej infrastruktury agroturystycznej w ciągu roku - ilość km wybudowanych ścieżek rowerowych - ilość powstałych miejsc piknikowych
13	<p>Utworzenie zbiornika „małej retencji” w okolicach miejscowości Łubno i Zieleniew</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość sztuk i powierzchnia wybudowanych zbiorników małej retencji - ilości osób korzystających z powstałej infrastruktury w celach rekreacyjnych
14	<p>Budowa, adaptacja i rozbudowa istniejących obiektów na terenie gminy, w celu powstania nowych mieszkań</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zaoszczędzonej energii - ilość zmodernizowanych lokali mieszkalnych socjalnych i komunalnych - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów
15	<p>Adaptacja budynku po szkole w Drzykozach na Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość utworzonych miejsc opieki nad osobami starszymi - ilość pensionariuszy korzystająca z obiektu
16	<p>Kontynuacja programu selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Daszyna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilości odpadów segregowanych - ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci
17	<p>Edukacja i promocja działań opisanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do roku 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbiorców informacji - ilość zastosowanych rozwiązań energooszczędnych
18	<p>Edukacja i promocja i programy wsparcia dla działań opisanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Daszyna do roku 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbiorców informacji - ilość zastosowanych rozwiązań energooszczędnych

		<ul style="list-style-type: none"> - ilość zrealizowanych inwestycji indywidualnych - ilość mieszkańców korzystająca z wybudowanych obiektów
19	Utworzenie programu rozwoju agroturystyki na terenie Gminy Daszyna	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób zainteresowanych zmianą dotychczasowej działalności lub jej rozszerzenia o agroturystykę
SFERA GOSPODARCZA		
1	Edukacja, promocja i program wsparcia dla zbytu, skierowany do rolników i zachęcający do produkcji wysokowydajnych roślin energetycznych	<ul style="list-style-type: none"> - obszar w ha produkcji roślin energetycznych i biomasy na terenie gminy - wydajność ton/ha produkcji roślin energetycznych i biomasy
2	Promocja produktu i stworzenie atrakcyjnej oferty sprzedaży energii produkowanej przez gminę	<ul style="list-style-type: none"> - ilość sprzedanej energii elektrycznej i ciepłej/chłodu pochodzącej z własnej produkcji w elektrociepłowni opalanej biomasą
3	Rozbudowa sieci dystrybucji ciepła/chłodu zasilanej z lokalnej elektrociepłowni opalanej biomasą w Daszynie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wybudowanej sieci dystrybucji ciepła/chłodu
4	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Daszyna	<ul style="list-style-type: none"> - ilość w ha przygotowanego terenu inwestycyjnego z pełną infrastrukturą sieciową i komunikacyjną z przeznaczeniem dla nowych inwestorów, w lokalizacji umożliwiającej dostęp do sieci dróg krajowych i wojewódzkich
5	Budowa nowych i adaptacja istniejących dostępnych lokali na mieszkania	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wybudowanych nowych lub adaptowanych lokali mieszkalnych
6	Program wsparcia i stymulowanie rozwoju agroturystyki, turystyki weekendowej i regionalnej	<ul style="list-style-type: none"> - wielkość produkcji zdrowej żywności w gminie w ton/ha
SFERA SPOŁECZNA		
1	Utworzenie i realizacja programów edukacyjnych, zakup pomocy naukowych i wyposażenie dydaktyczne szkół gminnych	<ul style="list-style-type: none"> - ilość nowych programów kształcenia na poziomie ogólnym z elementami innowacji - ilość wyposażonych pracowni min językowych i informatycznych w placówkach szkolnych
2	Doskonalenie i rozbudowa systemów informatycznych zarządzanych przez gminę,	<ul style="list-style-type: none"> - ilość rozbudowanych systemów

	pozyskiwanie nowego oprogramowania, bezpłatny dostęp do internetu dla mieszkańców gminy w szerszym niż dotychczas zakresie	informatycznych - ilość nowych programów ułatwiających dostęp do usług, w tym e-urząd - ilości miejsc z możliwością korzystania z bezpłatnego internetu dla mieszkańców gminy
3	Wsparcie dla działających lokalnie organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem, tych działających w zakresie krzewienia kultury i tradycji lokalnych oraz dziedzictwa kulturowego	- ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze kultury - ilość przedstawicieli organizacji pozarządowych biorących udział i reprezentujących gminę na imprezach regionalnych i wojewódzkich - ilość organizacji pozarządowych biorących udział w imprezach lokalnych
4	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Daszynie jako element rozwoju Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego	- ilość wspartych organizacji pozarządowych działających w sferze bezpieczeństwa - ilość sztuk zakupionych samochodów ratowniczo-gaśniczych - ilość podejmowanych interwencji przez jednostki OSP

Odpowiedzialnymi za monitoring wskazanych powyżej wskaźników będą pracownicy działu Inwestycji i Planowania Przestrzennego Urzędu Gminy Daszyna, koordynującego wdrażanie Planu. Będą oni obserwowali i zbierali dane o wdrażanych kolejno przedsięwzięciach począwszy od ich etapu przygotowawczego, poprzez realizację, rozliczenie kosztów inwestycyjnych i potwierdzenie zakładanych efektów rzeczowych i społeczno-gospodarczych. Będą oni również czuwać nad bieżącą ewaluacją wielkości osiąganych wskaźników, a w razie konieczności korygować przyjęte w Planie założenia i dokonywać ich aktualizacji.

Dział koordynujący gromadzić będzie i przechowywać dane dotyczące samej realizacji oraz dane merytoryczne i finansowe na zakończenie wykonania każdego z działań w postaci informacji o kosztach całkowitych, źródłach finansowania, terminach realizacji, osiągniętych wskaźnikach. Wszystkie dane końcowe, po

realizowaniu kolejnych działań w ramach PRL, opracowywane będą w formie podsumowujących zestawień.

Z uwagi na to, że prawidłowość działań monitorujących potwierdza ich cykliczność, przewiduje się, że dane aktualizowane będą z częstotliwością roczną. Okres monitorowania podsumowany zostanie w formie sprawozdania - raportu na zakończenie wdrażania PRL tj. na zakończenie 2021r. Zgodnie z przyjętymi założeniami raport powinien wykazać osiągnięcie wskazanych celów, oczekiwanych rezultatów i wyszczególnionych wskaźników.

W razie potrzeby, na podstawie analizy zbieranych danych, pewne założenia PRL i zaplanowane w jego ramach działania, mogą zostać poddane weryfikacji i koniecznej korekcie. W tym celu konieczne będzie sporządzenie zmian do PRL oraz przyjęcie ich stosowną uchwałą Rady Gminy.

W ramach działań monitorujących konieczne będzie podjęcie współpracy, działu koordynującego wdrażanie PRL, ze społecznością lokalną, lokalnymi przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami z terenu gminy i spoza niej.

Ważne jest, aby monitoring prowadzony był bez powiązania i zależności z wyznaczonymi harmonogramami realizacji poszczególnych działań objętych PRL. Zapewni to jego przejrzystość i skuteczność oraz pozwoli na rzetelną ocenę sukcesywnie osiągniętych efektów realizacji.

Monitorowanie działań objętych PRL weryfikowane będzie z roczną częstotliwością, przez powołaną przez Wójta Gminy komisję, w skład której wchodzić będą, oprócz pracowników działu koordynującego wdrażanie PRL, przedstawiciele działu finansowego i gospodarki gruntami i nieruchomościami oraz przedstawiciel Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Daszyna Sp. z o.o. Monitoring i ocena realizacji zadań wpisana będzie w zakres obowiązków pracowników Gminy, a wynagrodzenie za te czynności stanowi część wynagrodzenia etatowego.

Warunkami, jakie musi spełnić Plan Rozwoju Lokalnego, aby mógł sprawnie funkcjonować jest stworzenie możliwości udziału wszystkich partnerów społecznych w jego realizacji. Wiąże się to ściśle z: wykorzystaniem potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników; optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw; innowacyjność proponowanych rozwiązań, wyrażająca się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym; istnienie grupy lokalnych liderów.

Plan Rozwoju Gminy Daszyna posiada duże znaczenie dla mieszkańców i władz gminy. Dlatego też proces wdrażania powinien być procesem publicznym. Szeroka akcja informacyjna władz gminy jest jednym z podstawowych gwarantów jego skutecznego wdrażania.

Public Relations (PR) określa się jako planowane i ciągłe wysiłki mające na celu stanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między daną organizacją a społeczeństwem. Działania gminy w zakresie PR są prezentowaniem całej działalności gminy związanej z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego i wszystkich jego funkcji w procesie zaspokajania potrzeb społecznych. Jest to koncepcja zmniejszania dystansu w stosunkach między gminą a mieszkańcami. Zadania PR dla Planu Rozwoju Lokalnego są różne w zależności od grup, do których są skierowane i polegają one na:

- w stosunku do pracowników Urzędu Gminy: kreowanie postaw zadowolenia z pracy, gminy i realizowanych zadań;

- w stosunku do mieszkańców: upowszechnianiu informacji o perspektywach działania gminy, koniecznych nakładach finansowych; informowanie o celach i perspektywach gminy, o jej akcjach na rzecz najbliższego otoczenia.